

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračama. Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

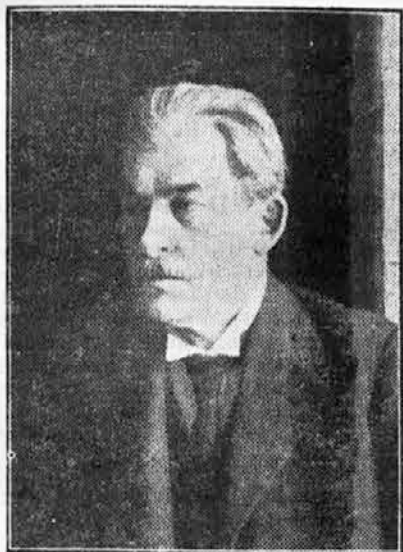
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač. Ljubljana 15 621.

Št. 114

Ljubljana, sredo, dne 20. maja 1931

Leto II.

Pogreb pok. ministra Drinkovića bo jutri v Zagrebu

Beograd, 19. maja. AA. Krsto s truplom pokojnega ministra dr. Mateja Drinkovića odpelje vlak z Dunaja ob 21.15 ter prispe v Zagreb jutri v sredo ob 7. zjutraj. V sredo bo truplo postavljeno na oder v umetniškem paviljonu. Pogrebne svečanosti se začnejo v četrtek. Ob 8.30 bodo postavili krsto s truplom pred paviljon, kjer bodo čitali molitve za pokojne. Tu bo govoril predsednik kraljevske vlade. Od paviljona pojde pogrebni sprevod na Mirogoj, kjer bodo govorili po en predstavnik vseh onih ministrstev, v katerih je bil pokojni dr. Mate Drinković resorni minister. Za mesto Zagreb bo govoril Stepan Sikulj, poleg njega pa še drugi govorniki. Pogreb se bo vršil na državne stroške. Mestna občina zagrebska je določila za posmrtno bivališče pokojnega dr. Mateja Drinkovića častno grobnico.

Minister Radičević na inšpekciji v Subotici

Subotica, 19. maja. I. Včeraj je dopotoval v Subotico na inšpekcijo prometni minister Radičević z glavnim ravnateljem Šreplovićem. Na železniški direkciji je imel konferenco z načelniki vseh oddelkov. Na konferenci, ki je trajala skoro dve uri, so razpravljali o več vprašanjih v zvezi z železniško službo. Po konferenci se je minister vrnil v Beograd.

Rekonstrukcija belgijske vlade

Bruselj, 19. maja. AA. Danes je prišlo nenadoma do že dolgo pričakovanih izprememb v belgijskem kabinetu. Ministrski predsednik Jaspar je odložil ministrstvo za kolonije in prevzel notranje ministrstvo. Notranji minister je pa prevzel poljedelsko ministrstvo. Za kolonijalnega ministra je bil imenovan generalni tajnik ministrstva za kolonije, Prosvetni minister Vautier je odstopil in je bil zamenjan z liberalnim poslancem Petitjeanom.

Odmev revizionističnih demonstracij v Bolgariji

Atene, 19. maja. AA. Atenska agencija poroča: Povodni zborovanj, ki so se vršila v nedeljo v več bolgarskih mestih in na katerih so zahtevali zborovalci od Društva narodov neko posebno zaščito za bolgarske manjšine v inozemstvu, ves grški tisk obžaluje te dogodke in zahteva za revizijo mirovnih pogojev, kakor se je naglašalo na teh zborovanjih. Grški tisk pravi, da se tako seje mržnja in nezaupanje napram Bolgariji pri njenih sosednjih državah, ki zahtevajo odločno mir.

Dogodki na Španskem

Pariz, 19. maja. AA. Havas poroča iz Madrida: Monarhistični občinski svetniki se ne bodo več udeleževali občinskega dela. V izjavi pravijo: »Da bomo mogli opravljati svoje dolžnosti, hočemo počakati, da dobi Španija ustavo, ki nam bo jamčila svobodo.«

Madrid, 19. maja. AA. Španske borze, ki so bile zaradi zadnjih nerodov zaprte, so pričele ponovno poslovati. Medtem so stopile v veljavo določbe proti špekulaciji.

Fašisti proti Toscaniniju, občinstvo zanj

Milan, 19. maja. AA. V gledališču Scala je priredilo občinstvo Toscaniniju burne ovacije. Prisotni fašisti so proti temu silno protestirali, nakar je nastala v gledališču splošna zmešnjava. Morala je intervenirati policija, ki je vzpostavila mir in aretirala 20 dijakov.

AD Stavke v severni Franciji
Pariz, 19. maja. AA. Položaj v stavki tekstilne industrije se je danes zopet poslabšal. Delavske organizacije nameravajo proglasiti v industrijskem okraju Roubaix splošno simpatijsko stavko. V nekaterih premogovnikih so zapustili rudarji delo že danes popoldne, ne da bi pričakali na navodila njegovih organizacij.

Največja in najtežja zadeva pred DN

Nadaljevanje debate o nemško-avstrijski uniji - Včeraj sta govorila dr. Beneš in dr. Marinković - Važni sklepi glede bodoče konference o razorožitvi

Zeneva, 19. maja. AA. Danes dopoldne je Svet Društva narodov na svoji javni seji nadaljeval razpravo o carinski zvezi med Avstrijo in Nemčijo.

Češkoslovaški minister za zunanje zadeve dr. Beneš je govoril proti temu načrtu, ker je nevaren za sosede Avstrije in ker ogroža njihovo neodvisnost. Vrh tega bi nastale velike gospodarske težave. Govornik se je priključil Hendersonovemu predlogu, da naj zadevo preišče s pravne stališča mednarodno razsodišče v Haagu. Ko bo razsodišče izdalo svoj izrek, bo Svet Društva narodov zavzel tako stališče, da bo najbolje odgovarjalo interesom evropskih držav.

Zeneva, 19. maja. d. Danes dopoldne je prvi govoril češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je bil v obliki precej zmernen, v stvari pa zelo oster. Izjavil je med drugim: Politični, gospodarski in juridični elementi se pri tem vprašanju niso dali ločiti drug od drugega. Češkoslovaška stoji na stališču, da carinska zveza, posebno če se kakor v tem slučaju sklene med dvema državama istega plemena in istega jezika, od katerih je ena močnejša, druga pa šibkejša, krši neodvisnost šibkejših držav in omejuje svobodo njenega delovanja. Pridržek v dunajskem protokolu, da ostane obema državam ohranjena njuna samostojnost, je čisto formalen. Carinska zveza spravlja na dan nevarnost, da nastane v Evropi nov gospodarski in politični blok in da razpade Evropa v različne gospodarske in politične skupine. Pogoji največjih ugodnosti bi se s tem kršili in nastala bi lahko splošna carinska vojna po Evropi. Češkoslovaški bo pogodba prinesla tako politično kot gospodarsko veliko škodo. Dr. Beneš je glede na nastalo vzmernjenje zadovoljen s Hendersonovim predlogom.

Za dr. Benešem je govoril jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković, ki je dejal: Svet Društva narodov ima vso pravico se baviti v vseh slučajih z vprašanji, ki ogrožajo mir in dobre odnose v Evropi. Če bi med Nemčijo in Francijo prišlo do spora, ima vsaka druga država, celo vsaka manjša država na podlagi pravil Društva narodov pravico, da zainteresira Svet Društva narodov s tako zadevo.

Nobena država, predvsem pa nobena velika sila, nima pravice, da bi tako diskusijo pred Svetom Društva narodov preprečila, sklicujoč se na svoj prestiž. Zadnja velika vojna je tudi za to izbruhnila, ker se je neka velesila, sklicujoč se na svoj prestiž, branila iti pred razsodišče v Haag.

Nemški zunanji minister dr. Curtius je Marinkoviću takoj odgovoril: Gre za to, da se pred haškim sodiščem ugotovi, da Avstrija dela to, kar ji ni prepovedano. Nobena država ni, da bi dvomili v resnost nemške in avstrijske izjave. Ne gre, da bi obema državam tu očitali, da ogrožata mir v Evropi. Dr. Curtius mora odklanjati, da bi se Nemčija in Avstrija postavljali pred forum, ki bi z njima ravnal kot z motilecema mirovnega dela.

Nato je povzel besedo francoski zunanji minister Briand in izjavil: Gre za največjo in najtežjo zadevo, ki je kdaj prišla pred Svet Društva narodov. Izhod vse razprave je pravno vprašanje. Preko tega moramo pa vztrajati na tem, da ima vsak član Društva narodov pravico, vsako zadevo, ki bi motila svetovni mir ali dobre medsebojne odnose, spraviti pred Svet Društva narodov.

Zeneva, 19. maja. r. Svet Društva narodov je soglasno sklenil, da se vprašanje avstrijsko-nemške unije predloži mednarodnemu sodišču v Haagu.

Zeneva, 19. maja. AA. Avstrijski podkancelar dr. Schober je izjavil zastopniku švicarske brzojavne agenture, da bo Avstrija vztrajala na svojem stališču v vprašanju carinske zveze z Nemčijo. Ker je to edina pot, da reši svoje gospodarske težave.

Zeneva, 19. maja. AA. Včeraj popoldne je odbor za proučitev vprašanja evropske zveze razpravljal o gospodarskih vprašanjih. Zanimanje je bilo osredotočeno na svetovno gospodarsko krizo.

Litvinov je pojasnil gospodarski sistem v sovjetski Rusiji. Dokazoval je, da povzroča gospodarsko krizo v Evropi tudi njeno prekomerno oboroževanje. Edino sredstvo proti gospodarski krizi je povišanje potrošne moči širokih mas in izenačenje mednarodnih cen za sirovine.

Belgijski delegat Hymans je govoril o potrebi izboljšanja mednarodne trgovine.

Treba je odstraniti carinske meje. Govorili so še zastopnik Švedske, Turčije in Nizozemske o potrebi kreditov.

Nato je govoril angleški zunanji minister Henderson, ki je poudaril, da so prevelika in neopravičena oboroževanja v veliki meri kriva sedanje gospodarske krize in je oporekal raznim trditvam, da išče Anglija konflikt s sovjetsko Rusijo. Poudaril je, da je ravno nasprotno resnica in da Anglija želi ojačiti z Rusijo gospodarske odnose. Nadaljeval je, da se mora evropska gospodarska kriza rešiti v celoti in izrazil mnenje, da so sedanjim nezdruvim gospodarskim razmeram v glavnem krive visoke carinske tarife, zadolženost držav in nepravilna razdelitev zlatih zalog. Henderson je zaključil, da bo tako stanje, ako bo trajalo še dalje časa, popolnoma izpodjedlo temelje evropskega gospodarskega življenja.

Pariz, 19. maja. AA. Po francoskih poročilih iz Zeneve nameravajo sklicati proti koncu poletja veliko evropsko gospodarsko konferenco. Tako so sklenili v načelu na snočni seji zunanjih ministrov. Dalje poročajo, da bodo predložili pododboru razne gospodarske načrte za omiljenje gospodarske krize, ki bo moral proučiti vsak načrt posebej ter izdelati na osnovi teh načrtov nov skupni osnutek, ki bo služil za temelj razprav na poletni gospodarski konferenci.

Zeneva, 19. maja. n. Danes dopoldne je bila tajna seja Sveta Društva narodov v privatnih prostorih državnega tajništva. Na tej seji so govorili o vsem kompleksu vprašanj, ki se nanašajo na svetovno konferenco o razorožitvi. Diplomatski razgovori so se zaključili s sklepom, da bo Svet Društva narodov zaprosil Hendersona, da prevzame predsedstvo konference. Sklenili so dalje, da se zaprosi pristanek angleške vlade. Konferenca pa se bo vršila v Zenevi, čeprav so Angleži predlagali London, nekateri drugi pa Barcelono.

Rim, 19. maja. n. Iz Zeneve poročajo, da je imel zunanji minister Grandi sinoči dolgo konferenco s sovjetskimi komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim. Fašistovski listi pripisujejo temu sestanku velik pomen.

Reakcija proti režimu grofa Bethlena

Burni prizori v budimpeštanskem parlamentu - Nove volitve bodo koncem junija in glasovanje bo zopet javno - Socijalisti groze, da bodo klicali na pomoč inozemstvo

Budimpešta, 19. maja. n. Na seji parlamenta je prišlo danes do burnih scen. Voditelj socijalistov Peyer je v debati o proračunu ministrskega predsedstva ostro govoril proti vladi, posebno pa proti javnemu glasovanju pri volitvah. Javno glasovanje, je dejal, je v bistvu terorizem. Njegov govor je žel silno odobravanje na levičari, proteste na desnici. Ko ga je predsednik opomnil, naj se povrne k predmetu, je Peyer s povzdignjenim glasom nadaljeval svojo filipiko. Ko mu je predsednik odvzel besedo, je zakričal, da vztraja vlada pri javnem glasovanju le zaradi tega, da more potvrditi rezultate glasovanja.

Na njegov govor je repliciral ministrski predsednik grof Bethlen in ga skušal pobijati. Govoril je o bližnjih volitvah, ni pa omenil, kdaj se bodo volitve vršile.

Budimpešta, 19. maja. n. »Nepzavac«, glasilo madjarskih socijalnih demokratov je objavilo zanimivo poročilo o bližnjih madjarskih volitvah. Njegovo poročilo je baje iz dobrih virov. Volitve se bodo vršile od 27. do 29. junija po vsej državi in glasovanje ne bo tajno, marveč javno, kakor je bilo do sedaj. Predsednik vlade grof Bethlen se je sestal z voditelji vladnih strank. Domenili so se že o mandatih. »Nepzavac« je ob koncu ponovno naglasil, da se bodo socijalisti borili do zadnje kaplje krvi proti današnjemu terorističnemu sistemu na Madjarskem, da bodo poklicali na pomoč inozemstvo in mu pokazali, da vladajo na Madjarskem še sedaj metode srednjega veka, da je Madjarska edina dr-

žava v Evropi, kjer morajo ljudje glasovati javno.

Budimpešta, 19. maja. n. Na današnji seji parlamenta so prečitali akt regenta Horthyja, ki je sklical svečano sejo obeh

zbornic. To sejo, ki se bo vršila 29. maja, bo vodil Horthy sam. Člani obeh zbornic bodo na njej izvolili novega kustosa madjarske krone, ker je dosedanj varuh grof Karolyi postal zunanji minister.

Nova parlamentarna zmaga Macdonaldove vlade

Spodnja zbornica je odklonila od konservativcev predlagano nezaupnico z večino 20 glasov

London, 19. maja. AA. Spodnja zbornica je na snočni seji z 243 glasovi proti 223 odklonila predlog konservativcev, naj se v protest proti vladni ruski politiki zniža proračun zunanjega ministrstva. Konservativna resolucija očita vladi, da je dopustila, da je sovjetska vlada potom tretje internacionale vključevala propagando proti Britskemu imperiju.

Ministrski predsednik MacDonald je v svojem govoru naglasil, da gre v tem primeru za odnose med sovjetsko vlado in tretjo internacionalo. Sovjetska vlada je izjavila, da ni odgovorna za delovanje tretje internacionale, dočim je Anglija nasprotnega mnenja. Dalje je MacDonald dejal, da je naloga vlade, da prouči to zadevo in da ne bo prekinila odnosov z Rusijo, ker bi to še poslabšalo sedanji položaj. Vlado vodijo pri tem isti razlogi, ki so vodili zunanjega ministra v zadnji konservativni vladi leta 1925. Prav tako, je zaključil MacDonald, postopata v tem oziru

tudi Francija in Nemčija, ki sta imeli še slabše izkušnje kot Anglija.

London, 19. maja. AA. Zakladni minister Snowden je v razgovoru z dopisnikom »Daily Herald« odločno zanikal vesti o svojem bližnjem odstopu. Dejal je, da se še nikoli ni počutil tako dobro kot sedaj in da se bo udeležil jutrišnjega ministrskega sveta. Končno je dejal, da še vedno proučuje državni proračun in da želi, da bi ga sprejeli kot običajno.

Armada spasa

London, 19. maja. AA. Snoči je spodnja zbornica končno sprejela zakonski načrt, ki omogoča, da izvoli generala spasa njen visoki svet in da upravlja društveno imovino v Angliji posebna uprava. Za ta zakonski načrt se je zelo potegovala armada spasa, ker so nekateri menili, da je potrebna parlamentarna sankcija za nov način izvolitve generala te organizacije in upravljanja njenega premoženja. Doslej je bilo v navadi, da je general te organizacije omenoval svojega naslednika s tajnim pismom.

Z lastno močjo

Tako težka in občutna je že postala evropska gospodarska kriza, da se je povzpela do dominantnega vprašanja vse sedanje zunanje politike. Vse se zaveda, da je treba to pereče vprašanje čim prej rešiti in zato je njemu posvečeno tudi sedanje zasedanje Sveta Društva narodov. Kako pa se naj ta rešitev izvede, o tem pa so mnenja čisto deljena in tudi že tako nasprotna, da krijejo v sebi resno nevarnost za nevarna nesoglasja. To pa predvsem vsled tega, ker so se politični interesi že tako prepleli v ta vprašanja, da se je moral narodni gospodarstvenik v veliki meri umakniti politiku. Vsled teh nasprotij tudi še ni mogoče reči, katero stališče bo v tej veliki debati zmagovalo ali dalo eventualnemu kompromisu odločilno barvo. Pač pa je že mogoče danes reči, da popolne rešitve Zeneva sploh ne bo mogla dati in da bo morala vsaka država za sebe rešiti največji del tega težkega in perečega problema.

To je prepričujoče dokazal v svojem predavanju o carinskih unijah, preferencah in interesih našega gospodarstva tajnik zagrebske borze dr. Ivo Belin, ki pravi: Mi moramo stremeti za tem, da rešimo agrarno krizo z lastno močjo! V boljšem položaju smo ko Rumunija, ker izvažamo samo eno petino žetve. Z reorganizacijo produkcije, prehodom na intenzivno živinorejo in gojitvijo industrijskih rastlin, moramo zmanjšati produkcijo žitaric. Z močnejšim napredkom industrije pa bomo ustvarili možnost večjega blagostanja in s tem tudi večjega konsuma in bi tako ne bili primorani izvažati agrarnih pridelkov, ker bi jim mogli s primerno carino zasigurati večjo ceno.

Je v tem na kratko povedan ves gospodarski program, ki ga mora izvesti sedanja doba. Najprej in predvsem: zaupati v sebe in v lastno moč! Žalibog je zlasti med Slovenci še vedno polno ljudi, katerim je vedno znova treba ponavljati ta zlati nauk, da se treba zanesti na lastno silo. Komaj pride iz tujih krajev neugodna vest, že upade nekaterim pogum, že so postali žrtev malodušja. Z malodušjem pa ni mogoče rešiti prav nobene reči, najmanj pa gospodarske krize, ki zahteva samo celih mož in stoprocentnih delavcev. Pa tudi z ozirom na dejanske razmere ni nobenega vzroka za malodušje. Jugoslavija je zadeta od gospodarske krize le v manjši meri in predvsem zato, ker ni njeno gospodarstvo še izvršilo popolnega prehoda iz predvojnih razmer v svobodno življenje. Našo produkcijo je treba prilagoditi novim razmeram in ni res, da bi se morala gibati vedno le v onih mejah, ki smo jih podedovali. Ne, kar smo vajeni, temveč, kar ima danes najboljšo ceno, to je treba pridelovati, ker drugače se trud našega kmeta in delavca nikdar ne bo popolnoma izplačal.

Reorganizacija naše produkcije pa je nujna in neodložljiva in takoj bi se morala pričeti pripravljati in že tudi izvajati. Seveda bi morali imeti strokovnjaki pri tem glavno besedo, a vsi brez izjeme bi morali sodelovati, ker je to zadeva vsega naroda, ne pa le nekaterih posameznikov. In ker je zadeva vsega naroda, ni le gospodarska stvar, temveč tudi že politična. Prav za prav je v tem sploh vsa politika, ki nam je danes potrebna. Iz gospodarskih razlogov nastaja dobra politika in danes po prenehanju strankarskih bojev imamo za takšno politiko tudi vso možnost. Še posebno možnost za zdravo gospodarsko politiko pa nam je dalo stabilizacijsko posojilo z zakonom o zlatem dinarju. Naravnost do razmaha more priti sedaj naše narodno gospodarstvo, če bomo seveda razumeli dolžnosti trenutka in jih tudi vršili.

Pogoj vsemu pa je, da zaupamo v lastno silo in svojo zvezdo. Naj prede ta ali oni gospodarski princip, naj zmaga to ali ono stališče, vedno bomo mogli premagati vse ovire, če bo naše gospodarstvo na zdravih temeljih.

A tudi princip delitve dela zahteva tako. V tujem svetu in v raznih mednarodnih konferencah naj branijo naši diplomati naše stališče, brez ozira na njih delo pa moramo mi doma tudi na svoj način odpravljati vzroke gospodarske krize. Ne držati križem rok, ko delajo drugi, je pogoj vsega uspeha. Ne pa tudi obupavati, ko je že z majhnim naporom mogoče doseči zboljšanje. Zato pa še enkrat: zidati je treba na lastno moč, zanesti se na lastno silo, ker v tej zavesti je prvi in najmočnejši impulz za ustvarjajoče delo. V njem pa je izhod iz krize.

Trčenje dveh angleških letal

London, 19. maja. AA. V zalivu Morayfirth sta trčili skupaj dve letali. Pri tem sta se ubila dva pomorska častnika.

Tretji kongres mednarodne advokatske zveze

Kongres je sprejel predlog Jugoslavana Stefanovića o preprečitvi napadalne vojne

Bruselj, 19. maja. AA. Tretji kongres mednarodne advokatske zveze je končal svoje delo v Luxemburgu. Izmed 14 držav, ki so članice zveze, so prisostvovali kongresu zastopniki 11 držav. V toku zasedanja kongresa so sklepali o 10 važnih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu. Med njimi je bilo vprašanje pravnih ukrepov proti agresivni vojni, predlog o ustanovitvi mednarodnega sodišča. Ustanovitev posebnih razsodišč za izgon tužcev, razširitev advokatskih pravic pri vseh sodiščih itd. Delegacija kraljevine Jugoslavije je bila

sestavljena takole:

Dr. Ivo Politeo iz Zagreba, dr. Stefanović iz Beograda in dr. Popović iz Beograda. Poročilo francoskega odveta Saranda, ki je vsebovalo predlog o mednarodnem sodišču, je sprejel kongres s posebnim zadovoljstvom. Sprejel je tudi predlog jugoslovanskega delegata dr. Stefanovića o preprečitvi agresivne vojne. Jugoslovanski advokat dr. Politeo je bil izvoljen v eno posebnih komisij. Delegat je sprejel v posebni avdijenci vojvodinja v svojem dvorcu. Prihodnji kongres bo v Haagu.

Zaključek kongresa Mednarodne ženske zveze

Resolucija o razorožitvi in gospodarskem sodelovanju

19. maja. I. Danes dopoldne je konferenca ženske zveze za mir nadaljevala svoje delo. Konferenco je ob pol 10. dopoldne otvorila predsednica zveze g. Ashby in dala takoj besedo gđ. Morganovi, predsednici komisije za mir v Veliki Britaniji. Morganova je podala zelo izčrpno poročilo, ki so ga prisotni sprejeli z odobravanjem.

Konferenca je nato prešla k vprašanju, kako bi mogle žene vplivati na javno mnenje. O tem vprašanju je govorila zastopnica našega ženskega pokreta dr. filozofije Ksenija Atanasijević. Za njo je govorilo še več navzočih, nato pa je g. Ashby predlagala tole resolucijo: Konferenca mednarodne ženske zveze za mir izraža globoko zadovoljstvo in je prepričana, da bo mednarodna razorožitvena konferenca, ki se bo vršila 1. 1932. izpolnila narodom velike in upravičene nade, če bo uresničila pravo in znatno znižanje oborožitve. Versailleska mirovna pogodba je z razorožitvijo nekaterih narodov napravila začetek za splošno razorožitev. Pakt Društva narodov kakor tudi Kellogov pakt merita v prvi vrsti na razorožitev in na ohranitev svetovnega mira. Če bi se znižanje oborožitve izvedlo, utege priti do novih katastrof. Če pa vlade sprejmejo stališče te konference in na-

pravijo resničen pričetek razorožitve, bo jamstvo za mir zagotovljeno. Vlade bodo morale tako postopati po želji narodov, pri katerih so žene važen element. — Resolucija je bila sprejeta soglasno.

Nato je g. Ashby predlagala še drugo ekonomsko resolucijo tele vsebine: Konferenca Mednarodne ženske zveze za mir uvideva, da svetovna gospodarska kriza kaže na propad starih metod trgovske in finančne konkurence. Zato podpira z vsemi močmi prizadevanje, ki jih ima DN, da ustvari sistem mednarodnega sodelovanja. Konferenca zahteva od vseh deželnih zvez, naj pri svojih vladah delajo na to, da sprejmejo odločitve ženske gospodarske konference. Konferenca se obrača posebno na vsa evropska društva in jih prosi, da ojačajo svoje delo, ker je gotovo, da more samo gospodarsko neorganizirana Evropa kompromitirati svetovni mir. — Tudi ta resolucija je bila soglasno sprejeta.

Zvečer ob 6. se je vršila zaključna konferenca Mednarodne ženske zveze, na kateri je govorila g. Atanasijević o feminizmu in pacifizmu. S tem je bilo tridnevno delo ženske konference za mir zaključeno.

Trinajsti dan zagrebskega procesa

Včeraj se je začelo zasliševanje prič

Zagreb, 19. maja. k. Danes — na trinajsti dan procesa proti Hraniloviću in tovarišim — se je pričelo zasliševanje prič. Predsednik je zaslísal najprej železniške nameščenice Maksa Šlegla, Mateja Jurmana, Janka Džanića in Petra Sabana o dogodkih, ki so se pripetili na železniškem mostu preko Lomnice. Teroristi so bili pod ta železniški most nastavljeni mino.

Tramvajski sprevodnik iz Velike Gorice Jurman je slišal v usodni noči močno detonacijo in videl železniški most ves v dimu. Zatem je čul, kako je vlak, ki je drvel preko železniškega mostu, lomil neko železo pod kolesi. Takaj nato je odbrzel tudi Simplon Orient ekspres.

Železniški uradnik Šlegla je povedal, da je bila mina položena zelo nestrokovnjaško in da ni mogla onesposobiti mostu za promet, toda povzročila bi bila lahko iztirjenje simplona. Le srečen slučaj je bil, da se to ni zgodilo.

Tudi pastir Imbro Stepanić je slišal eksplozijo in takoj nato videl dva človeka, ki sta šla od Velike Gorice preko polja proti Zagrebu med železniško progo in vasjo Lomnica.

Nobena izmed zaslišanih prič ni videla krivcev.

Zatem je bila zaslišana Marija Pospíšil, mati Zvonimirja Pospíšila, ki je pobegnil v inozemstvo. Kot priča je ravnala po zakonu o pričevanju glede sina. Dejala je, da je prišel k njenemu sinu v vas Hrašće neki mladenič, ki ji je bil predstavljen kot oni, ki bo pomagal po-

praviti avtomobil. Ko so ji pokazali Križnjaka, je zmajala z glavo in dejala, da je edino po glasu sličen onemu mladeniču.

Nato so zaslišali detektiva Markovića, ki je bil dodeljen oni skupini detektivov, ki so pripravili zasodo okrog stanovanje Zvonimirja Pospíšila. Priča je opisala, kako se je izvršila aretacija Križnjaka v Pospíšilovem stanovanju. Pospíšil je stanoval v Vlaški ulici 65 pri nekem delavcu. Zasodo so pripravili ob 20. uri. Prej so se preiskali stanovanje in čakali okrog 1 uro. Tedaj je nekdo potrkal na vrata. Prišlec je vprašal, če je Pospíšil doma. Tedaj so ga obstopili agentje. Pri njem so našli revolver s tremi polnimi magazini patron. Aretiranec je dejal, da se imenuje Kružman. Pri njem so našli tudi njegove dokumente. Odvedli so ga na policijo in tam je bil zaslišan.

Detektiv Jerko Anzulović prav tako obširno pripoveduje o Križnjakovih aretaciji. Branitelji so se zanimali, v kakšnih okoliščinah je Anzulović ustrelil z revolverjem. Križnjak je dejal, da mu je Anzulović streljal med noge, da bi ga prisilil k izpovedi. Anzulović pa je danes izjavil, da je tedaj, ko je čakal v zasedi, odložil revolver in da se je ta tisti hip, ko ga je hotel pobrati po aretaciji Križnjaka zaradi njegovega nerodnega giba sam sprožil. Branitelj Križnjakov je predlagal, naj se priča ne zapriseže, a državni tožilec je bil proti temu predlogu. Proces se bo jutri nadaljeval.

Stavke in demonstracije na Poljskem

Varšava, 19. maja. AA. V premogovnem ozemlju Dombrova je zapustilo delo 40.000 rudarjev, ker so jim hoteli znižati plače. Ker so odpustili v Bielitzu 7000 delavcev, so nastale velike demonstracije. V borislavskem okraju so delavci v tovarnah olja proglasili za četrtletno splošno stavko. V vsej Poljski so šoferji avtomobilov proglasili splošno stavko za protest proti novi taksi na avtomobile. Končno so občinski državni nastavljenici imeli več shodov, na katerih so protestirali proti znižanju plač za 15 odstotkov. Raznesla se je vest, da bo vlada z ozirom na sedanji položaj sklicala še ta mesec parlament.

Rusija namerava opustiti svoj dumping

Washington, 19. maja. AA. Visoki uradniki centralne vlade so mnenja, da namerava Sovjetska Rusija, sodeč po najnovejših poročilih, prekiniti konkurenčni boj, ki ga je vodila z državami-izvoznicami kablov. Sovjetske oblasti želijo pristopiti k mednarodnim pogodbam o ureditvi tega tržišča in o izvoznih cenah in bodo sprejela tudi druge ukrepe za izboljšanje položaja ruskih delavcev.

Ti washingtonski krogi sodijo, da bo mogoče nasprotja z Rusijo odstraniti s podelitvijo večjih kreditov in pa s tem, da bo Sovjetska Rusija določila za svoje proizvode take cene, da jih ne bo moč smatrati za dumping.

Proces proti bivšemu ministru Péretu

Pariz, 19. maja. AA. Danes se je pričela pred senatom v svojstvu visokega sodišča razprava proti bivšemu ministru Péretu, bivšemu francoskemu poslaniku v Rimu Besnardu in proti bivšima državnima podtajnikoma Vidalu in Favru. Omenjeni so obtoženi, da so bili v zvezi z znano Oustricovo afero.

Priprave za letalski miting v Zagrebu

Zagreb, 19. maja. k. O priliki letalskega mitinga, ki bo v Zagrebu za binkošti, bodo krstili tudi avijon zagrebskega aerokluba. Posebna delegacija kluba je bila danes pri nadškofu dr. Bauerju in ga zaprosila, da bi letalo sam krstil. Škof je to obljubil.

K zagrebski letalski miting s svečanostmi pride tudi miss Spooner, ki se je udeležila zadnjega italijanskega mednarodnega letalskega mitinga, kjer je dosegla častno mesto in 3. nagrado. Takrat sta jo doleteli tudi dve težki nezzodi. Zlomil se ji je propeler, drugič pa se je poškodovalo krilo njenega letala. K sreči pa se je sama nepoškodovano rešila.

Upokojitev državnih svetnikov

Beograd, 19. maja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta na predlog predsednika ministrskega sveta upokojena državna svetnika Ilija Djukanović in Milisav Rajković.

Beograd, 19. maja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil odlikovan na predlog predsednika ministrskega sveta državni svetnik Ilija Djukanović z redom sv. Save I. stopnje, državni svetnik v pokoju Milisav Rajković pa z redom sv. Save II. stopnje.

Premestitve in imenovanja

Beograd, 19. maja. I. Z odlokom pravosodnega ministra sta po službeni potrebi premeščen kancelist 10. skupine Hebar Joža od okrajnega sodišča v Kočevju k okrajnemu sodišču v Novem mestu in pisarniška oficijalka 8. skupine Čuček Anka od višjega deželnega sodišča v Ljubljani k deželnemu sodišču v Ljubljani. Postavljena pa je Stare Terezija, pisarniška pripravnica pri deželnem sodišču v Ljubljani, za kancelistko 10. skupine pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani.

Vprašanje sreskih potnih doklad

Beograd, 19. maja. AA. Na vlogo pokrajinske zveze industrijcev v Zagrebu je finančni minister pristal, da se sreske potne doklade ne plačujejo. Ministrstvo za zgradbe pa je izrazilo mnenje, naj se te doklade plačujejo. Radi tega se sestanem kmalu konferenca med predstavnik ministrstva za finance in ministrstva za zgradbe, ki bo pretresala to vprašanje in sprejela sklepe.

Volilna kampanja na Romunskem

Bukarešta, 19. maja. n. Kakor znano se je v Romuniji pričela volilna borba. Vlada se z madjarsko stranko ni mogla sporazumeti, pač pa je sklenila zvezo z Nemci in Židi. Postavila je nekatere Nemce in Žide na svoje liste. Obenem je vlada ustanovila madjarsko reformno stranko, ki bo povsod postavila svoje kandidate, kjerkoli bo madjarska stranka pri volitvah samostojno nastopila.

Samomor beograjskega dijaka

Beograd, 19. maja. I. Včeraj je izvršil samomor Milan Nikolić, dijak srednje tehnične šole. Ob 5. popoldne je 7 km pred Beogradom skočil pod niški potniški vlak, ki ga je povozil in razmesaril. Nikolić je v svojih beležkah navedel kot vzrok svoje smrti: Napravil sem to zato, da bi bila ena budala manj na svetu. Truplo so prepeljali na prosekuro, da ga tam obducirajo.

Madjarska nasilja nad našo manjšino v Mohaču

Praga, 19. maja. o. »Narodny Politika« pri naša pod naslovom »Pravice jugoslovanske manjšine na Madjarskem« tole poročilo: Mohaški pravoslavni duhovnik Nikola Grigoričević je protestiral proti pomadjaranju vzhodne pravoslavne cerkve v Mohaču in proti otvoritvi madjarske šole v Lorevu. Protestiral je, ker se je v tem srbskem mestu osnovala madjarska šola. Zaradi tega protesta je bil obtožen, da je razžalil madjarski narod, in je bil obsojen na poldrugo leto ječe in na izgon iz Madjarske za vselej. Grigoričević je bil takoj po obsodbi odveden v ječo.

Ameriški list o zagrebskem procesu

Newyork, 19. maja. o. »Newyork Times« pri naša v eni svojih zadnjih številok brzojavko iz Beograda, v kateri v kratkih potezah poroča o kazenski razpravi proti skupini hrvatskih separatistov, ki so obtoženi zaradi konspiracije proti svoji domovini. Dopisnik se posebno bavi z izjavami posameznih obtožencev, iz katerih se vidi, da jim je pomagalo največ tihotalpenje raznega streljiva preko jugoslovanske meje, pri čemer so jih podpirala madjarska obmejna oblastva.

Justifikacija morilca Nikolića

Niš, 19. maja. I. Včeraj dopoldne je kolegij okrajnega sodišča s predsednikom Stevićem naznanil svoj čas obsojenemu zločincu Nikoliću Bogomilu, da je razsodba, s katero je bil zaradi umora pokojnega opatarija Dušana Manojlovića, obsojen na smrt, postala izvršna. Zločinec je naznanilo mirno sprejel na znanje. Danes zjutraj ob 5.30 ga je krivnik Hart s svojim pomočnikom na dvorišču sreskega načelnstva obesil. To je druga izvršitev smrtnih obsodb z obsejnim, ki je bila v mejah predvojne Srbije izvršena po novem kazenskem zakoniku.

Zaroka brata bolgarskega kralja

Berlin, 19. maja. n. Brat bolgarskega kralja princ Kiril se je zaročil z nadvojvodinjo Kiro, hčerko kneza Cirila, ki je pretendent na ruski prestol.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 19. maja. d. Od časa do časa oblačno in deževno, temperatura bo padla.

Smrt fašistovskega poslanca

Trst, 19. maja. v. Včeraj zjutraj je v Turinu umrl 32letni fašistovski poslanec in bivši voditelj fašistovskih sindikatov v Trstu Lino Domeneghini. V Trstu je izdajal sindikalno glasilo »Fiamma«, ki ga je za izražalja za svoje politične in literarne izbruhe predvsem proti »tujem« - Jugoslovanom Julijske Krajine. Znan je, da je Domeneghini pripravil mnogo Slovencev, Nemcev in celo Belgijcev ob delo. »Fiamma« je tudi započela borbo proti slovenski v cerkvah. Lani pa, ko mu je zmanjkalo drugih nasprotnikov, je pričel Domeneghini nasprotovati tudi onim Italijanom, o katerih je bilo znano, da so pred vojno simpatizirali z rumeno-črnimi avstrijskimi barvami. To so občutili predvsem goriški Italijani. Afera, ki je imel lani z voditeljem tržaških industrijcev Banellijem, pa je bila vzrok, da so ga odstavili z njegovega mesta in položaja v Trstu in ga premestili. Kmalu po njegovem odhodu je prenehala izhajati tudi zloglasna »Fiamma«.

Lovska sreča angleškega poslanika

Ljubljana, 19. maja. AA. Angleški poslanik na našem dvoru g. Henderson je bil te dni v spremstvu direktorja šumske uprave v Ljubljani g. ing. Božiča in ravnatelja dvorskih lovišč ing. Dimnika na lovu v Kamniških planinah. Poslaniku Hendersonu je bila lovška sreča mila, kajti ustrelil je izredno lepega ruševca. S snočnjim brzovlakom se je poslanik Henderson vrnil v Beograd.

V višini 4400 m je skočila iz letala

Leipzig, 19. maja. AA. Znana pilotka Lola Schroeder Woreschou je skočila v višini 4400 m iz letala. Pristala je srečno. S tem skokom je postavila pogumna letalka nov svetovni rekord. Padala je 20 minut. To je bil njen 119. skok iz letala.

Pred velikim izletom ameriških Slovencev v domovino

Cleveland, začetkom maja.

Kranjsko-slovenska katoliška jednota priredi konec junija izlet v staro domovino, ki se ga bo udeležilo več sto ameriških Slovencev. Priprave za izlet so v polnem teku. Da se bo potovanje vršilo kolikor mogoče gladko brez zadržkov in sitnosti, pošlje Cunard družba 20. maja v stari kraj svojega dolgoletnega zastopnika Johna Kampotića, ki se bo pravočasno vrnil v Ameriko in bo potem spremljal izletnike v staro domovino.

Iz poročil, ki jih prejemo iz stare domovine, je razvidno, da se vršijo v Ljubljani velike priprave za sprejem izletnikov naše jednote in da nas naši rojaki onstran morja pričakujejo z odprtimi rokami. Tako nam piše med drugim prelat dr. Lambert Ehrlich, predsednik Misijonske duhovniške zveze v Ljubljani.

»Slovenija je vzradoščena, ko bo mogla letos

pozdraviti na domačih tleh številno zastopstvo naših bratov iz Amerike pod vodstvom Katoliške Jednote.

Misijonska duhovniška zveza ljubljanske škofije vodi v Sloveniji posebno akcijo za proglasitev za blaženega škofa Barage. V dogovoru s prevzvišenim škofom dr. Rožmanom se bo vršilo 12. julija v Ljubljani posebno Baragovo slavlje.

Istočasno nameravamo prirediti misijonsko razstavo s posebnim ozirom na Barago. V tem smislu smo pisali tudi na Baragovo Zvezo, ki se, mislimo, zelo zanima za Barago. Tu v domovini računamo s tem, da bo skupna Baragova proslava zelo utrdila vezi med nami in vami.

Veliki izlet KSK jednote se bo vršil na velikem parniku Cunard družbe »Berengaria«, ki odpluje iz Newyorka 20. junija t. l.

Obmejni delavci pozdravljajo svojega bana

Ustanovitev nove sokolske čete v Logarski dolini

Luče, 18. maja.

Podružnica Narodne strokovne zveze v Lučah je priredila v nedeljo 17. maja jutraj zborovanje delavstva. Zborovanje je bilo zelo lepo obiskano. Na zborovanju je govoril tajnik NSZ g. Kravos iz Ljubljane. Govornik je orisal vso bodo delavca v današnjih časih, ki pod silo razmer trpi kot še nikdaj prej. Velika uteha težko živčnemu delavstvu je pa skrb sedanjega bana dr. Marušiča ne samo za rudarja, nego za vse delavstvo. Delavci so vzradoščeni vzklkali banu in stavili predlog, da se bana Dravske banovine brzojavno pozdravi. V velikim navdušenjem je bila soglasno sprejeta naslednja brzojavka: »Banu dr. Marušiču, Ljubljana. — Narodno delavstvo, zbrano 16. maja v Lučah, Vas udano pozdravlja in vam želi mnogo uspeha v Vašem tako plodnem delu za napredek narodnega pokreta. — Podružnica Narodne strokovne zveze, Luče.«

Tajnik g. Kravos je pozval zborovalce, naj se trdno oklenejo svoje strokovne organizacije, ki je edina narodna organizacija v obmejnem severnem delu Logarske doline. Lepo uspelo zborovanje je zaključil tajnik podružnice gosp. Kocijan z zahvalo g. tajniku in zborovalcem. — Podružnica Narodne strokovne zveze v Lučah pripravlja ustanovitev sokolske čete, ki je v tem obmejnem kraju zelo ebna.

Z občnega zbora Čitalnice v Poljčanah

Za likvidacijo društva v prid Sokola in proti njej

Poljčane, 18. maja.

V nedeljo je bil ob precejšnji udeležbi članstva pri Gajšku 13. redni letni občni zbor Čitalnice. Ker je bila na programu med drugim tudi likvidacija društva v prid Sokola, je vladalo zanj veliko zanimanje.

Po poročilih odbornikov je izvajal predsednik Čitalnice tako-le:

Iz poročil odbornikov ste razvideli, da je delovanje našega društva zadnje mesece na mah prenehalo, in to z dnem, ko je bil pri nas ustanovljen Sokol, ki smo ga takorekoč ustanovili večina čitalničarji. Delovne sile so se od Čitalnice odcepile na Sokola. Ker novih sil ni, je Čitalnica primorana ali životariti ali pa položiti svoj dar na oltar Sokola. Ker bi zaradi nedelavnosti Čitalnica propadala, je večina današnjega odbora uvidela, da bi bil tak korak najpametnejši. Res je, da težko izročamo lep inventar in lepo premoženje okrog 15.000 Din, toda, če pomislimo, da ga izročamo društvu, ki ima poleg drugih tudi naše cilje in če delujejo

v njem tudi vsi naši odborniki, se nam s te strani ni bati ničesar.

Večina navzočih je pritrjevala, bili pa so nekateri tudi proti likvidaciji, zlasti starejši, ustanovni člani, ki se težko ločijo od društva. Vendar pa se bodo, upoštevajoč stari in toli preizkušeni pregovor, da le sloga rodi moč, uklonili končno tudi oni v prid skupnosti.

Ker ni bilo navzočih tri četrtine članstva, kot je to potrebno po pravilih za razpust, je zbor izglasoval spremembo pravil, tako da je razpust društva mogoč ob navzočnosti večine vsakega števila članstva. Za tem je bil izvoljen ponovno stari odbor.

Tako je zdaj razpust društva le še bolj formalnega značaja. Takoj po spremembi pravil bo namreč sklican izredni občni zbor, ki bo izvedel likvidacijo. Do tistega časa pa bodo odpadli tudi še predsedniki nekaterih odborov, ki danes še omahujejo in oklevajo. — ank —

Vpliv morja na človeško zdravje

Ker priredi »Jadranska Straža« o Binkoštnih izlet na morje in ker se začenja pomladna in poletna kopališka sezona na naši lepi revijeri, zato ne bo odveč, ako prav na kratko premislimo, kako ugodno in učinkovito vpliva in deluje morje na zdravje. Teoretično analizo bomo tukaj opustili, pač pa hočemo pokazati, kako deluje zdravstvena moč morja na ljudski organizem.

Morje deluje na človeški organizem najprvo direktno kot morska voda, a indirektno s svojim posebnim blažilnim zrakom in milo klimo.

Morski zrak se odlikuje s svojo kemično sestavo, čistoto, vlago in temperaturo. Kemična sestava morskega zraka ima to posebnost, da je v njem več ozona. Morski zrak vsebuje tudi natrijevo sol, ki nastaja vsled udarjanja in penjenja valov, a jedova in bromova sol prihaja po razpadanju gotovih morskih bilk.

Čistost morskega zraka se odlikuje v tem, ker nima skoro nobene prašine in škodljivih bacilov, dočim je istih na kopnem vse polno. In čimbolj je odprto morje, tem manj je prašine, ker manjka dima in prahu, ki ga na suhem proizvaja vsakdanje organsko življenje raznih snovi. S prahom potujejo razne klice, toda teh je na brezprašnem morju zelo malo. V čistem morskem zraku tudi močnejše deluje solnce (insolacija) čigar ultravioletni žarki imajo zdravilni vpliv na mnoge bolezni.

Temperatura na morju je bolj enakomerna, ker se morje težje segreje in tudi težje shladi, tako da se previsoka in prenizka temperatura nekako izenačuje in ublažuje. Posledica enakomernih morskih klimatičnih pojavov je, da je dneva in nočna razlika v temperaturi manjša in iz teh vzrokov ravnatoko letna in zimska. Zato so človeški dihalni organi mnogo manj izpostavljeni hitrim in močnim izpremembam temperature in prehlada. Naša mesta in kraji na Jadranu imajo polvračno toplo klimo kakor druga slična mesta in kraji v Italiji in na Francoski revijeri. Nadaljni učinek delova-

nja morja na človeški organizem je termijski (toplotni), ki ga proizvaja sveža morska temperatura, kajti srednja morska temperatura na Jadranu znaša od 22° do 27° C. Seveda temperatura na Vel. Oceanu je dosti bolj hladna.

Naposled obstoja mehanično delovanje morja v vednem gibanju valov in izmenjavanju plime in oseke, a ravno to ima velik pomen za čistost zraka in zdrave klime sploh. — Vse to »večno« gibanje deluje in vpliva blagodejno na človeško kožo in na cel organizem ter ga okrepuje in ojačuje. Človek na morju postaja bolj miren, vesel in zadovoljen ter dobiva slast in tek za jed ter veselje za delo. — Zato je za nervozne, izmučene in utrujene ljudi, zlasti za rekonvalescente in bolehnije bivanje na morju, kopanje v morju in zlasti pa potovanje po morju jako priporočljivo, četudi le za malo časa. O bivanju, kopanju in potovanju po morju pa prihodnjič nekaj besedi in misli. — O tem predmetu piše dr. med. Rafo Ferri v svoji brošuri: More kao izvor zdravlja. Split 1928. Naklada izvrš. odbora Jadranske Straže. Cena 8 dinarjev. Dr. Moravski.

Nove cene na cestni železnici v Ljubljani

Veljale bodo od meseca junija, ko bo otvorena proga Vič — Šiška

Ljubljana, 19. maja.

Upravni svet Splošne maloželezniške družbe je na svoji seji 4. aprila t. l. odobril novo tarifo in razdelitev proge ljubljanskega tramvaja na delne proge.

Kakor je znano, je bila dosedanja proga električne cestne železnice dolga 5 km. Pred vojno je bila cena za vozne listke razdeljena na delne proge, po vojni pa se je določila enotna cena, ki je znašala zadnji čas Din 150 za osebo ne glede na dolžnost proge.

Po razširjenju cestne železnice v Šiško in na Vič in od Šiške do St. Vida bo vsa proga električne železnice dolga okrog 15 km. Glede na dolžino proge je bilo treba razdeliti progo na delne proge (pasove) in določiti ceno voznim listkom za posamezne delne proge. Celo progo, in sicer a) garnizijska bolnica — glavni kolodvor; b) Mestni trg — dolenski kolodvor in c) Vič — St. Vid je uprava cestne železnice razdelila na 15 delnih prog (pasov), in sicer:

1. garnizijska bolnica — cerkev sv. Petra, 2. cerkev sv. Petra — Mestni trg, 3. Mestni trg — pošta in kavarna Evropa, 4. pošta in kavarna Evropa — glavni kolodvor, 5. Mestni trg — Privoz, 6. Privoz — Dolenski kolodvor, 7. Vič — Stan in dom, 8. Stan in dom — Rimska cesta (vogal Gradišče), 9. Rimska cesta — Pošta in kavarna Evropa, 10. Pošta in kavarna Evropa — Frankopanska ulica (Keršič), 11. Frankopanska ulica — mitnica v Šiški, 12. mitnica — nova remiza, 13. nova remiza — Dravlje, 14. Dravlje — Trata, 15. Trata — St. Vid-Vižmarje.

Cena za posamezne delne proge 50 para, vendar mora vsak potnik plačati najmanj za 2 delni prog, t. j. 1 Din, četudi se ne pelje polni dve delni prog. Po tej ceni bi plačal potnik, ki se pelje n. pr. Od Šiške (mitnica) do glavne pošte (2 delni prog) 1 Din, od St. Vida do glavne pošte (6 delnih prog) 3 Din, od Mestnega trga do glavnega kolodvora (2 delni prog) 1 Din, od garnizijske bolnice do Mestnega trga (2 delni prog) 1 Din, od garnizijske bolnice do glavne pošte (3 delne proge) Din 150, od Viča do Rimske ceste (2 delni prog) 1 Din, od Viča do kavarne Evropa (3 delne proge) Din 150.

Opozorjamo gg. državne uradnike

naj ne pozabijo priskrbeti si v pravem času »Zakon o uradnikih« (U. Z.), ki je vsakemu državnemu uradniku potreben. Na razpolago imamo še manjše število izvodov. Zakon ima obširno stvarno kazalo in obsega 194 strani ter stane broširan 18 Din, s poštnino 19 Din. Naročite ga v upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

mrličem, ki so plavali okrog nje, in v neznane globine, ki so njega pogoltnile in iz katerih se nikdar več ne povrne.

Groza je spreletela človeka, ki je poslušal te, vročice izgovorjene besede. Neprestano so omenjale nekega mrliča in v svoji sproščenosti so izdale ljubezen, ki je bila edini smoter njenega življenja.

Na terasi, pod njenimi odprtimi okni je hodil gori in doli Farnmor in poslušal stokajočo vročino bolnico. Zdaj je vedel, da ga ljubi. To odkritje ga je spočetka navdalo z radostjo in srečo. Zdaj mu je ne bo nihče iztrgal! Ko pa je pomislil o posledicah tega odkritja, se je zgrozil. Kako bi mogel postati njen ženin on, morilec njenega očeta!

Okrog poldne je stopil v grad in hotel k njej v sobo. Na pragu je našel mater, ki ga je hotela zavrnuti.

»Pusti me, moram k njej,« je prosil, »jaz ji nadomestujem očeta.«

Lucilia je ležala na svoji postelji, obličje ji je bilo obrnjeno proti njemu, oči pa so ji gledale divje in zmedeno, ko so njene ustne prestrašeno klicale njega, ki ga je videla še vedno v boju z elementi. Slisal je njen tožeči, hrepeneči klic in uvidel, da če je mogoča sploh kakšna rešitev, jo more edino on rešiti. Stopil je iz sence, kjer je stal, in se približal njeni postelji. Rahlo jo je prijel za roko, in kakor je bil v notranjosti razburkan, vendar je bil njegov glas miren, ko je rekel: »Poglej me, Lucilia, jaz sem pri tebi, saj nisem več v nevarnosti — in če sem jaz pri tebi, kdo ti more kaj zalega narediti?«

Ouida:

Farnmor

Roman

75

Del je dečka na rame, da je imel obe roki prosti, ker je bil zelo močan. Nato je dvignil žensko, ki se je polagoma zbujala iz omedlevice. S tem dvojnimi bremenom je nastopil zadnjo pot k bregu. Ko je bil na sredini svoje nevarne poti, je oslepljiv blisk v križastih vijugah začrtal svetel ris na nebu. V tej svetlobi je nenadoma spoznal žensko, ki jo je nosil. V tistem hipu ga je napadla skušnjava, kakršne ni še preizkusil v svojem življenju. In to se je zgodilo baš v hipu, ko je mislil, da je zadostil grehu in si zaslužil odpustanje. Dobro delo mu je vtisnilo v obličje pečat zadovoljnosti, v tem hipu pa so njegove poteze zadobile izraz srda in zaničevanja. Ko si je delal pot skozi besneče valove oceana, se je spomnil prizora iz pariškega hotela, ko ji je prisegel večno maščevanje in pogin. Nehote je izpustil pol mrtvo žensko v morsk globokočino, iz katere je ni mogel več dvigniti. Tista ženska je bila Marion Vavasour.

Nobeno človeško oko ni videlo strašnega dogodka na oceanu; temna noč in besneči vihar sta ga zakrila. In ko je nova ognjena črta razsvetlila prizor, so na bregu stoječi ljudje videli, kako drži nad vodo otroka in se bliža obrežju. Ko je stopil na suho in so mu hva-

ležni ljudje vzklkali in ga pozdravljali, se je opotekel ter se zrušil brez glasu na zemljo.

12.

Jutro se je naredilo, svetlo solnce se je smejalo nad jesenskimi šumami, nebo, zemlja in ocean so bili mirni, kakor da se več ne spominjajo sinočnje nevliste.

V slanih morskih globlinah so vodne rastline oklepale trupla marsikaterih nesrečnežev, ki so z dobrim upanjem zapustili svojo domovino in se napotili v svet za srečo. Na obrežju so ležale v vrsti žrtve razjarjenih elementov. Njih blede obličja so gledala v nebo. Morje jih je dalo iz sebe. Ležala so trupla na obrežju, čakajoč, da jih zagrebejo v senci stare samostanske cerkve. Nihče ni žaloval za njimi, nihče ni vedel za njih imena. In ko je solnce vzhajalo ter pozlatilo obzidne vršiče gradu, je viselo še neko življenje med zemljo in večnostjo. To je bilo Lucilijino življenje.

Lica so ji žarela, lasje so ji bili še mokri od morskih pen, ko je ležala z odprtimi, prestrašenimi očmi nezavestna v postelji. Videla se je na morskem obrežju, kjer je opazovala boj na življenje in smrt na temni, šumeči vodi. Njen pohlevni, ljubki glas je neprestano šepetal zmeden besede. Zdaj je govorila z zanosno resnobo o črnih, velikanskih valovih, ki so ga hoteli požreti, zdaj o rožah na terasi, ki jih ni mogla prenašati, da sama ni vedela zakaj. Nato je pripovedovala o samotni, brezimni gomili pod bršljanom, kjer je stalo njeno ime. Ali so jo nameravali tam pokopati? Toda neprestano se je njena domišljija vračala k nevihti in bledim

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Jz Dravske banovine

d Mednarodni letalski meeting v Zagrebu. Glede na letalsko razstavo bo na binkoštni ponedeljek na letališču v Borongaju prirejen velik mednarodni meeting, na katerem bodo zastopane Anglija, Nemčija, Češkoslovaška, Avstrija, Poljska in Italija. Anglija bo zastopana s 15 letali. Na meeting pride več odličnih angleških aviatikov. Tudi Češkoslovaška bo zastopana z večjim številom letal. V Zagreb pridejo tudi praški mestni načelnik dr. Baxa in trije člani mestnega zastopstva. Poljaki pošljejo 5 letal, Nemčija in Avstrija vsaka po 2, Italija pa 1. Angleški letalci pridejo v Zagreb v nedeljo. Na letališču jim bo prirejen prisrčen sprejem.

d Oficijelni ilustrirani katalog XI. ljubljanskega velesejma izide ob otvoritvi istega, t. j. dne 30. maja 1931. Samozalozba je prevzela tvrdka Aloma Company v Ljubljani. Katalog bo letos povsem priročno urejen ter bo tako obsežen in pregleden, da bo vsakemu trgovcu preko cellega leta zamogel služiti kot izčrpan svetovalec pri iskanju trgovskih zvez.

d Šolska mladina ima za obisk letošnjega XI. ljubljanskega velesejma znižano vstopnino po Din 3.— za učenke, oziroma učenca, ako je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljskega, na kar opozarjamo šolska vodstva.

»PAN« OVRATNIK JE LEPO SNEŽNO BEL. 943-17 d Potujoča Peruškova razstava v Ameriki. V Ameriki se vrši potujoča razstava v Ameriki živečega slovenskega slikarja Peruška, ki se je nedavno mudil v stari domovini. Razstavljenih je okoli 60 slik z motivi iz Slovenije in Nove Mehike.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich. 398-2

d Organizacija dimnikarskih pomočnikov vstopila v NSZ. Strokovna organizacija dimnikarskih pomočnikov v Ljubljani je imela na praznik 14. maja svoj redni občni zbor, kateremu je predsedoval g. Juh. Po poročilih odbornikov so izvolili nov odbor, kateremu načeluje zopet g. Franc Juh. Zborovalce je pozdravil v imenu Zadruga g. Udovič, v imenu NSZ pa g. Kravos. Zborovalci so soglasno sklenili spremembo pravil, tako da se vsilni organizacija pri Narodno strokovni zvezi in ima odslej svoje lokale v tajništvu Narodno strokovne zveze v palači Delavske zbornice.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

d Usmiljenim sreem oddamo 18 mesecev starega dečka za svojega. Otrok je zdrav in krepak. Načrtnejša pojasnila da državna Kraljeva zaščita dece in mladine v Celju.

d V Ameriki aretirani Slovenci radi umora. V Buenos Airesu so aretirali Franca Kambiča, doma iz Črnomlja v Beli Krajini, radi umora, ki ga je izvršil pred dvema letoma. Ustrelil je Ivana Perinčiča, nakar je pobegnil iz Buenos Airesa in se uspešno skrival dve leti. Ko se je zdaj vrnil, misleč, da je že vse pozabljeno, ga je spoznal neki rojak, ki je bil navzoč pri umoru, in ga takoj ovedel policiji. Kambič pravi, da je ustrelil Perinčiča v silo-branu. V Argentino je prišel pred tremi leti in je star 21 let.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Za pomladanske izlete Vam nudi najbogatejšo izbiro »provijanta« velemesarija Slamič na Gosposvetski cesti. 1164

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 753.4, termometer 15.1, relativna vlaga 89%, smer vetra SSW, oblakost 10, dež (15.6 mm). V Mariboru je kazal barometer 751.4, termometer 14.2, relativna vlaga 90%, tiho, oblakost 8, dež (0.1 mm). Najvišja temperatura je bila v Mariboru 21.2 (13.2), v Zagrebu 24.1 (14), v Beogradu 30.2 (16.9), v Sarajevu 28.8 (12.4), v Skoplju 29.2 (15.3), v Splitu 21.4 (14.7), na Rabu 20.2 (13.2), na Visu 19.9 (11.6). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Sreda, 20. maja 1931: Bernard, sp. Pravoslavni: 7. maja, Akacije.

Načrto službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

Seja občinske uprave ljubljanske ne bo danes, kakor je bila sklicana, pač pa jutri v četrtek 21. maja t. l. ob 17. uri v mestni dvorani z istim dnevnim redom.

Vitezslav Novak, eden najslavnejših sodobnih čeških skladateljev, praznuje letos 60 letnico svojega rojstva. V proslavo tega dogodka bo v petek 22. t. m. v Filharmonični dvorani javna produkcija konservatoristov, na kateri se bodo izvajale Novakove skladbe.

Drevi ob 20. uri je v dvorani Delavske zbornice delavski prosvetni večer »Zarje« in »Svobode«.

Mestna plinarna bo priredila danes ob 20. uri v šentjakovski šoli (vhod iz Florjanske ulice) predavanje o plinski kuhinji. Vstop prost! Vabljeni vsi!

Iz bolnice. 7-letnega cerkovnikovega sina Alfonza Uršiča z Ježice je povozil neznan voznik. — 40-letnega delavca Franca Kokalja iz Detale vasi pri Trzinu sta napadla žena in

svak in ga je svak zabodel z nožem v glavo. — 10-letni šolarček Marjan Keršič iz Kolodvorske ulice 29 je v šoli padel in se poškodoval na bradi. — 18-letnemu sinu progovnega paznika državne železnice Ivanu Macarolu z Galjevice 196 je pri telovadbi na Prulah padla šipa na noge in ga hudo poškodovala. — 63-letni posestnik in župan Anton Jurko iz Slare Glazute pri Jurklostru je doma padel z voza.

Stanje v Kamniških planinah ponesrečene Mimi Pakižve je precej povoljno in je upati, da bo v kratkem okrevala.

Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli sta Alojzija Baumgartner, 32 let stara, šivilja, Vidovdanska c. 9 in Marija Lipuš, 2 leti stara, hči davčnega sluga, Vodovodna c. 56. Blag jima spomin! Zalujocim naše sozalje!

Zatvoritev poti. Prehod skozi Lattermanov drevored, ki vodi od spodnjega dela bivšega otroškega igrišča mimo velesajmskih paviljonov proti pivovarni Union, bo od 25. maja do 13. junija t. l. zaradi prireditve velesejma zaprt.

Stanka Jutriša, mlada dramatična sopranistka, nastopi v »Večnem mornarju« kot Senta v četrtek 21. t. m. Pevka, rodom Hrvatice, je učenka tukajšnje konservatorije. Poleg lepe zunanosti ima izrazit dramski talent ter svež, prodiren glasovni material. Četrtekova vprizoritev bo za red D.

Danes vprizori Simončič-Siviceva opera »Oj, ta prešmentana ljubezen«. Partijo Metke poje gdč. Arkova. Dirigent dr. Svara, režiser g. Povhe. Predstava je za red E.

Mestna zastavljavnica v soboto 23. maja radi čiščenja uradnih prostorov ne bo poslovala. Redni dražbi v oktobru 1930 zastavljenih predmetov bo imela za dragocenosti (zlatino, srebrnino itd.) 6. maja, za efekte (perilo, obleke, stroje itd.) pa 12. maja t. l. od 15. ure dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 15.

Kumerce — nova senzacija v Ljubljani. Zadnje tedne so gnetje Ljubljankinje in Ljubljancini v I. nadstropje v Tavčarjevi ulici 2, kjer prodaja Comerce d. d. po zelo nizkih cenah manufakture. Francoski naslov tvrdke je pa za Ljubljankane pretežek in prekrstili so jo v domače »kumerce«, čeprav ne dobiš tu kumarice, temveč angleško blago, nogavice, robce itd. V prodajnih prostorih se včasih kar stepo za lep kos platna. Tvrdka kupuje blago od ljudi, ki so v plačilnih težkočah ali kaj slihega in ga dobi pod nabavno ceno ter ga more zato tako poceni prodajati. Njeno geslo je: »Plačaj takoj, zato pa dobiš poceni!« Torej čisto ameriško! Saj smo pa tudi že sili tistih večnih obrokov. Tvrdka se zaveda pomena reklame, stranke pa tudi dobro postreže in ima njena časopisna reklama predvsem zato tolik uspeh.

Maribor

Akademija Napredka. SJSU Napredek priredi v proslavo svoje desetletnice v petek, dne 22. t. m. v Narodnem gledališču akademijo pod pokroviteljstvom ravnatelja g. Jakoba Zupančiča. Začetek točno ob 20. uri. Cene dramske. M Jezikovni tečaj JCLige. Tečajni češkega jezika, ki se vrše pod okriljem Jugoslovanske-češkoslovaške lige, bodo zaključeni v nedeljo dne 7. junija s popoldanskim izletom k Sv. Urbanu, katerega se udeležijo tudi vsa češka kolonija v Mariboru in člani JCLige.

Spremembe posesti. Hišo št. 14 v Klavniški ulici je od Matilde in Mihaela Hohnjec kupil te dni trgovec Alojzij Kührar, hišo št. 4 na Bet-

Jz drugih banovin

Prestolonaslednik Peter v razgovoru s kmetico

Iz Splita poročajo, da dela ob lepem vremenu Nj. Vis. prestolonaslednik Peter s kraljevičij kaj rad krajše ali daljše izlete. Kamor pride, povsod vzradosti s svojo navzočnostjo prebivalce. Vsi ga pristrčno pozdravljajo in so srečni, da so ga videli. Spličani in knetije v okolici so uprav zaljubljeni v svoje kraljevičije, posebej srečni so pa otroci, če jih morejo kje srečati.

v soboto so kraljevičiji šli na sprehod do Sv. Martina v Poljicah. Na polju so se ustavili in se razgovarjali med seboj po angleško. Po isti poti je prišla kmetica Nikolina Vuleta, ki je bila delj časa v Ameriki, kjer se je naučila dobro angleščine. Ko je opazila kraljevičije, je obstala in jih vsa srečna ogledovala od daleč, ko je pa slišala, da se pogovarjajo po angleško, je pristopila bližje in se vmešala v njih pogovor. Prestolonaslednik Peter se je s kmetico takoj zapletel v živahen pogovor in se je čudil, da ume angleški. Kmetica mu je pojasnila, da se je tega jezika naučila v Ameriki. Prestolonaslednik jo je vprašal, kako živi in kmetica mu je na vsa vprašanja odgovarjala. Nikolina je bila tako navdušena od prestolonaslednikov ljubeznosti, da mu je podarila šopek poljskega cvetja.

Hajduku Babejiću za petami

»Gorski car« je ranjen

Iz Despotovca poročajo, da so oblasti našle sled za zloglasnim hajdukom Ivanom Babejićem, ki je prizadeval prebivalstvu prejšnje moravske in požarevske oblasti mnogo gorja in ki se sam naziva za »gorskega carja«. Na vesti ima mnogo zločinov, toda s pomočjo svojih pristavov se je vedno dobro skrival in mu niso mogli do živga. Pred meseci je nenadoma izginil. Nihče ni vedel, kam se je zatekel. Postal je v tem času del pravljicnega zateka. Pred dnevi so mu pa oblasti zopet prišle na sled. V tem času se mu je namreč pridružil hajduk

navski ulici pa je dosedanja lastnica Albina Čehova prodala posestniski Mariji Lesjakovi.

m Iz gledališča. Jutri, v četrtek bo druga repriza Gromovega »Dogodka v mestu Gogi« za abonente reda A in lastnike kuponov. Krstna predstava Milana Skrbinske drame »Labirint« bo prihodnji teden. Prva prihodnja glasbena vprizoritev pa bo Kienzlava opera »Evangelnik«.

m Kinematografi. Grajski kino: samo še danes v sredo »Velestne luči« s Charliem Chaplinom. Kino Union: od večerj dalje »Velika atrakcija z Richardom Taubermom. Kino Apolo: v soboto, nedeljo in ponedeljek velik nemi film o junaštvu naše vojske »Za čast in domovino«.

Pijte original »CHABESO«. 1114

m Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Stefan Balazič, krojač in gdč. Veronika Muhičeva, zasebnica; Emerik Drnovšek, knjigovodja in gdč. Marija Dajčmanova, zasebnica; Viljem Belec, ključavničar državnih železnic in ga. Julijana Ferkova, roj. Bezjakova, tkalka; Jože Jeglič, hišni posestnik in gdč. Jožefa Majcnova, hči posestnika, Avgust Moser, kmečki sin in gdč. Terezija Vukmanova, kmečka hči; Metod Sproger, sodni uradnik in ga. Ljudmila Mučetova, rojena Leskovarjeva, zasebnica; Franc Kostanjevec, delavec in gdč. Marija Spelcova, delavka; Anton Ktanjec, posestnik in gdč. Matilda Skrbinska, hči posestnika; Ivan Hriberšek, delavec in gdč. Roza Zmukova, delavka ter Anton Nedelko, kmečki sin in gdč. Jožica Hericova, hči posestnika. Bilo srečno.

Radi kvalitete in cene — samo

Karo čevlje! 985

m Smrti. Pretekli teden so v Mariboru umrli: Marija Černe, zasebna uradnica, 26 let stara; Pavlina Vakačeva, služkinja, 27 let stara; Gileza Webrova, žena progovnega paznika, 31 let; Lenart Pačnik, kurjač državne železnice, 47 let; Ivan Jerič, podrednik zrakoplovec, 2 let; Antonija Nipičeva, žena delavca, stara 67 let; Ferdinand Ledvinka, strojevodja, 45 let in Terezija Gorican, zasebna uradnica, 38 let stara. Naj v miru počivajo!

m Koncert Donskih kozakov. V prihodnjih dneh bodo prispele v Maribor Donski kozaki in prireditelj koncert v dvorani pivovarne »Union«! m Izlet članov francoskih krožkov. Člani francoskih krožkov v Mariboru, Ptuj, Čakovcu in Varaždinu prireditelj v ponedeljek 25. t. m. izlet v Jeruzalemske gorice in v Ljutomer. Mariborčani odidejo z vlakom ob 5.15 zjutraj.

m Most na mariborskem otoku v nevarnosti. V ponedeljek je Drava zanesla do mostu na Mariborski otok velikansko smreko, ki jo je izruvala nekje pri Fali. Drevč se je zajezilo med stebre mostu. Morali so pozvati gasilce na pomoč, ki so drevo z dvigalom odstranili.

Prve domače jagode. Včeraj so okoličani prinesli na trg prve letošnje jagode.

FRANJO BUREŠ
urur, zlatinar in optik
MARIBOR
Vetrinjska ulica 26
URE ZA BIRMO

m Za brezposelne. Borza dela v Mariboru rabi: 2 pastirja, 6 hlapecev, 1 hlapeca h konjem, 1 kolarja, 3 krojače, 2 čevljarja, 2 tesarja, 2 navadna delavca, več vajencev, 3 tkalce za Zagreb, 1 gospodinjca za Pesnico, 26 delavk, 1 natakarico, 1 servirko, 1 plačilno natakarico, 2 hotelski kuharici, 1 kuharico za častniško menzo, 1 kuharico za orožnike, 1 hotelsko sobarico, 2 zasebni sobarici, 3 varuške, 3 vzgojiteljice, 1 šteparico, 2 nalagalki jaje, 15 kuharic in 2 vajenki.

m Z delovnega trga. Od 6. januarja do 16. maja letos je iskalo pri tujakšnji borzi dela 1817 moških in 1068 žensk; dela je v tem času dobilo 881 moških in 871 žensk; v evidenci je ostalo še 1109 oseb.

m Nezgode. V ponedeljek krog 23. ure je v Laporju pri Poljčanah padla s senika 65 letna kmetica Antonija Bukoškova in si zlomila desno

nogo nad kolenom. Ob istem času je pa v Slovenski Bistrici nek avto povozil 24 letnega v Studencih pri Mariboru stanujočega železniškega mizarja Maksa Rupa ter ga težje poškodoval na glavi in potolkel ter opraskal po vsem telesu. Oba ponesrečena je rešilni oddelček prepeljal v bolnišnico v Maribor.

m Nesreča delavca. Včeraj popoldne je žaga v Kobijevem lesnem podjetju v Bistrici pri Limbu nevarno ranila na desni nogi delavca Alojzija Kopajnika. Prepeljali so ga v bolnico.

m Blago sumljivega izvora. Policija je v ponedeljek aretirala nekoga Franja F. D., ki je nosil 3 0m belega platna in posodo s 30 vložnimi jajci, kar je gotovo ukradel.

m Aretacije. V ponedeljek sta bila aretirana neka F. Z. in njen prijatelj J. V., ker sta v gostilni Plave na Koroški cesti, kjer sta prenočevala, pokradla rjuhe.

m Tatvina solate. V zadnjem času se vedno bolj množijo tatvine po mariborskih vrtovih. V noči od nedelje na ponedeljek je neznanec zopet pokradel vso glavnato solato zasebnice Marije Zupančičeve z njenega vrta v Fochovi ulici.

Celje

* Gasilno društvo v Gaberju bo imelo v nedeljo 5. julija, ali če bo ta dan slabo vreme, v nedeljo 12. julija veliko gasilsko tombolo. Druga društva prosimo, da ta dan ne prirejajo svojih prireditev.

* Poroka. V župni cerkvi sta se poročila g. Ivan Kogovšek, poslovođa čevljarne »Adria« ter gdč. Guzejeva iz Celja. Obilo sreče!

* Nalezljive bolezni v Celju in okolici. V času od 22. do 30. aprila je bilo stanje nalezljivih bolezni sledeče: legar v okolici 2; škrlatica v mestu 2, v okolici je edini slučaj ozdravel; davica v okolici 2 ozdravela; šen v mestu je edini slučaj ozdravel.

* Dostavljanje nedeljske pošte. Že dalj časa dobe stranke dnevnike ob nedeljah šele po 9. uri. Vsi časopisi so že na pošti ob 6. uri zjutraj, zato prosimo naročniki, ki prejemanje dnevnika na svoje naslove, da bi poštna uprava ukrenila v prihodnje tako, da bi se pričelo že ob 8. uri razdeljevati časopise. Saj se je pred leti pričelo ob pol devetih ali malo pozneje z razdeljevanjem, pa je pošta prispela v Celje šele deset minut čez pol osmo. Upamo, da naša prošnja na poštno upravo ne bo zastoj!

* Gozdni požar v Dramljah. V soboto dopoldne je nastal v gozdu posestnika Jesenka v Dramljah požar, ki so ga povzročili delavci, zaposleni s požiganjem starega vejevja. Gasilci so prišli gasilci iz Dramelj ter iz Gaberja, pomagali so tudi učenci drameljske šole. Požar je bil kmalu pogasjen, vendar sta dva hektarja pogorela in znaša škoda kakih 20.000 Din.

* Voz sena se prevrnil na delavca. V ponedeljek popoldne je 56-letni delavec Jager Franc, zaposlen pri posestniku Gorisku v Drešnji vasi, peljal voz sena iz Petrovč v Drešnjo vas. Pri nekem ovinku se je voz nagnil, Jager je padel na tla, voz pa se je vrnil nanj. Uradnik celjske cinkarne g. Wltavsky se je ravno v tem trenutku na kolesu peljal po tej cesti in nesrečo opazil. Takoj je obvestil o nesreči gasilce v Zalcu, ki so kmalu prihiteli na kraj nesreče ter dvignili voz. Težko ponesrečenega Jagera so naložili na gasilski avto ter odpeljali v celjsko bolnico, kjer so ugotovili, da si je Jager zlomil hrbtenico.

* Surov napad na 74-letnega starčka. V nedeljo zvečer so trije fantje v Sv. Juriju ob juž. žel. napadli 74-letnega prevzitarja Obrezo Franca ter ga z noži večkrat zabodli. Bajje je bilo staro sovraštvo med fanti in starčkom. Težko ranjenega Obrezo so prepeljali v celjsko bolnico. Njegove rane so smrtonosne.

* Smučanje za Binkošti. SPD v Celju javlja, da bosta na binkoštno praznike oskrbovana Kocbekov dom na Korošici ter Frischaufov dom na Okrešlju. Snehene prilike so zelo ugodne, na kar se opozarjajo smučarji. Iz Zagreba bo tudi prišlo nekaj smučarjev.

* Izguba. Na Krekovem trgu je bila izgubljena ženska ročna torbica z nekaj denarja. Najditelj naj jo odda na policiji.

* Vlom. V noči od nedelje na ponedeljek so neznani storilci vlomili v pisarno Prve jugoslovanske lesne industrije v Zavodni. Poskušali so odpreti blagajno, kar se jim pa ni posrečilo. Za vlomilci ni sledu.

* Nezgode. 28-letni delavec Simene Franc iz Dolnje Suhe je pri pokrivanju strehe padel na zemljo in si dvakrat zlomil desno roko. — 17-letni Belaj Stefan iz Skofje vasi je na cesti padel in si zlomil levo roko. — 21-letna služkinja Pavlovič Antonija v Celju je na stopnicah padla in si izpahnila levo nogo. — Pri posestniku Drobežu zaposleni Kováč Anton je peljal z vozom po Sp. Hudinji ter prišel z nogo pod kolo, ki mu jo je precej poškodovalo. Z rešilnim avtomobilom so ga prepeljali v javno bolnico.

Pismo iz Rajhenburga

Lepo vreme smo imeli zadnje dni. Vročerkin Dušan V. se je opogumil in se šel na praznik v četrtek kar kopal, pa ne morebiti v Savo, ampak v mrzel potok Bresternico. Pretekli teden so naši moške prišli za lopate in krampe ter delali kuluk. — Na praznik popoldne se je kolesar M. iz Rožnega pri Rajhenburgu privozil v Rajhenburg precej hitro. Nesreča je hotela, da je M. padel s kolesa na pečino nasproti elektrarne oo. trapistov. Po obračunu se je precej oprasnil. — Na Florjanovo nedeljo okrog 4. ure so nas zbudili gasilci z godbo. Popoldne so pa imeli veselico v gostilni g. Franca Pleterskega na Polju, ki je lepo uspela. — V nedeljo 17. t. m. je imela naša mladina svoj praznik, ki ga je priredilo rajhenburško Sokolsko društvo. Za uvod je pozdravil navzoče prosvetar rajhenburškega Sokola postajatelj g. Lavrin. Sledila je lepa deklamacija Martice Presker. Za tem so igrali lepo igrice »Škratice«, ki je nadvse lepo uspela. Končno sta nastopila še ženski in moški naraščaj s spremljevanjem glasovirja. Tako slabe udeležbe pa prireditelj ni zaslužila!

Pismo iz Šmartna pri Litiji

Člani naše delavne kmetijske podružnice so imeli v nedeljo dobro obiskan občni zbor v dvorani prosvetnega doma. Zborovanje je otvoril podružnični načelnik g. Franc Pleša. Izkazal je lep napredek podružnice. On je res pravi zadružnik. Nato so pregledali račune, ki so bili v najlepšem redu. Pri volitvah so pa soglasno izvolili stari odbor.

Po tem zborovanju se je pričelo na vrtu pred čebelnjakom obč. tajnika g. Franceta Peklarija na Ustju čebelarstvo poučno predavanje, katerega se je udeležilo precejšnje število naših čebelarjev iz vse doline. Predavanje je vodil g. Verbič iz Ljubljane. Tudi našega kralja čebel g. Bernika iz Brega ni manjkalo. Oba predavatelja sta nas vzpodbudila za čebelorejo.

Izleta na Javorje so se Sokoliči z bratom Bizjakom v spremstvu g. nadučitelja Pepeta Zupančiča, gđe. Meškove in Habjanove v lepem številu udeležili. Naš vrli Bizjak žrtvuje ves prosti čas sokolski deci.

V nedeljo 7. junija t. l. bo Sokol priredil tombolo v Litiji pred notarjevo hišo na glavnem trgu. Tablice se dobe tudi pri bratu Mirku Pestolniku v trgovini g. Grudna v Šmartnem. Segajte pridno po njih.

Obrtna nadaljevalna šola je končala v nedeljo šolsko leto 1930-31. Uspehi so odlični. Čast učiteljskemu zboru, ki posveča obrtniškemu in trgovskemu poklicu toliko truda. Tu se je pokazalo v resnici, kaj doseže dober učitelj. Popoldne je pa oživel vrt očaka Rabavs. Prišli so z Javorja naši pravniki. Med njimi smo opazili predsednika višjega dež. sodišča dr. Antona Rogina in predsednika dež. sodišča g. Keršiča. Proti večeru so gospodje zapustili Šmartno.

Gasilno društvo Jablaniška dolina je dobilo novo močno motorno brigzalno, katero so popoldne preizkuševali. Ne pozabimo omeniti, da je naš dobrotnik g. Ivan Rabavs zelo okusno na svoje stroške preuredil park pred farno cerkvijo. Tudi gasilno društvo je začelo z zidanjem betonirane ograje in škarpe okoli svojega vrta. G. Golobar je pa v švicarskem slogu prenovil svojo hišo.

Novo mesto

Materinski dan proslavi deklica osnovna šola v soboto z govorom, deklamacijami, nastopi in pevkami. Prireditev se bo vršila v lastni telovadnici. Starši in prijatelji mladine vabljeni.

Protituberkulozna liga ima nocoj v mestni posvetovalnici svoj ustanovni občni zbor. Udeležite se ga!

Podružnica SPD obzidava na Gorjancih znameniti studenec »Gospodičino«.

Pri svetem Miklavžu na Gorjancih bo v kratkem otvoril gostilno g. Nace Hudoklin, gostilničar iz podnožnega St. Jerneja.

Razne nesreče. Roko si je zlomila na domačem dvorišču Neža Hrastar, kočarica v Šmihelu pri Novem mestu. — S kolesom je podrl šestletnega otroka cestarja Strajnarja 25-letni Franc Gazvoda iz Podgrada. — Pri solnjenju ponesretil. Prvošolec Drago Bavcon se je hotel solnčiti. Ker je kopalnice še zaprto, si pomaga mladina s čolni in plezanjem, samo da pride v prostore, kjer se brezkrbno zlekne na solcu. Tako je storil tudi Bavcon, in zlezal na vrh najvišjega trambulina. Omočen od predolgega solnčenja je premalo pazil pri odstopu in zdrsil med luknjo, ki zija v stopnjicah. Zadel je ob ostro desko in si prepral desno nogo v gorjenjem stegnu tik pod trebuhom. Telovadni učitelj g. Danilo Fon je baš privozil s čolnom, natožil ponesrečenega dijaka ter ga potegnil čez Krko k Usmiljenim bratom, ki bodo mladega ponesrečenca kmalu spravili na nogo.

Opeka se je razgubila. Strojevodja Alojzij Setina si bo zgradil dom ob Trdinovi cesti gori proti Grmu. V ta namen je naročil v Križevcih 5 vagonov opeke v skupnem številu 17.000 komadov. Plačal je komad po 45 para na licu mesta. In nazadnje ni prišla vsa opeka v njegove roke. Sicer so dospeli vsi vagoni opeke na Kandijski kolodvor, a g. Setina je s strahom ugotavljal in doglal, da ne gre vse blago na njegovo stavbišče, kot se je za tak prevoz pogodil z dvema voznikoma, temveč, da romajo njegove opeke tam nekod po Šmihelu. Sam se je prepričal, da jih je nekako poldrug tisoč šlo nepravdo pot.

Potovanje po zvezdi večernici

80.

V svoji viseči postelji sta Dušan in Danica prav dobro prenočila. Zidane volje sta se zjutraj prebudila in se močno začudila, ko sta opazila, da telovadijo po njihovih vrhah lepe male opice. Zivalce so zvedavo skihili v dečka in deklico in se jima naposled kradoma približale. »Postreziva jim z orehi!« je dejala Danica, in Dušan je naglo pretaknil vse žepce in razdelil med ljubke plezalke vso svojo zalogo.

Zapisrega vojaških novincev

V nedeljo dopoldne je doživelo Novo mesto praznik, ki bo ostal vsem, osobito pa mladini, dolgo v spominu. Zapisrega novincev naše jugoslovanske vojske na velikem in obširnem trgu kraljeviča Petra. Raz magistrat je vihrala naša trobojnica, ves prostorni trg je bil poln ljudstva, meščanov in okoličanov. Na gorenjem koncu trga so bile razvrščene čete v treh skupinah po verah. Iz Ljubljane je prispela častna četa s polkovno zastavo in oddelkom godbe Dravske divizije. Tudi komandant polka pukovnik g. Jovan Cvijič je počastil novince svojega polka z obiskom ter jih v iskrenih in temperamentnih besedah spominjal velikih časov slavne naše narodne povestnosti ter jih opozarjal na častni in važni poklic vojaka, ki mu je prisega potrdilo njegove narodne zavesti, njegovega junaštva in njegove vdanosti kralju in domovini. Nagovore na svoje vernike so imeli tudi vsi trije duhovniki. Vsak od njih je stal ob svoji belo pogrnjeni mizi. Prvi je zapisregel pravoslavne vojake prota gospod Dimitrije Janković, nato so ponavljali besede zakletve za svojim imenom g. Mehmedom Ahmetaševićem naši bratje muslimanske vere, držeči roko na srcu, in slednjič so dvignili roke k prisegi rimokatoličniki, ki jim je narekoval prisego bivši vojni kurat novomeški frančiškan pater Ciprijan Napast. Slovesno zapisrego je zaključilo defiliranje pred komandantom puka in zastopniki novomeških oblasti, društev in korporacij. Vojaske godba pa je pred mestno hišo potem še celo uro zabavala občinstvo z veselimi koračnicami. To je bil vsestransko lep dan.

Huda nesreča neprevidnega rudarja

Padel je v globok rov

Rajhenburg, 18. maja.

Pred dnevi se je dogodila v rovu na Reškaniju huda nesreča. Kakor smo izvedeli, je kriva nezgode samo neprevidnost, katere žrtev je Franc Medved. Rudar Franc Medved je odvažal premož do bližnje takozvane »šale«, ki odvažala premož naprej. Tako je pripeljal rudar voziček, natovljen s premožom, tudi to pot,

ni pa opazil, da »šala« ni na običajnem mestu. V tem usodnem trenutku je »šala« švignila navzgor, rudarju je zmanjkalo tal pod nogami in padel je z vozičkom približno šest metrov globoko. Pri padcu je zadobil težje notranje in zunanje poškodbe. Ponesrečenca so odpeljali v Krško.

Vlomi mladoletnikov v banko Pehani

Člana dobro organizirane vlomilske družbe sta bila tudi dva dijaka

Ljubljana, 19. maja.

K včerajšnjemu poročilu o aretaciji mladoletnikov nam poročajo, da sta bila člana vlomilske tolpe dva dijaka, od katerih so enega spustili, drugega pa izročili v zapore tukajšnjega sodišča.

Oba dijaka sta v družbi nekega tovariša, ki je sedaj v službi na deželi, večkrat vlomila v banko Pehani in odnesla cigaretno dozo, ure

in druge dragocenosti. Ravnateljstvo banke je izmenjalo ključavnice, pa tudi ta ukrep ni pomagal, tatovi so še naprej prišli v banko. Šele ko so ojačili varnostno stražo, so zalotili vlomilce. Pri hišni preiskavi aretirancev so našli veliko zalogo ukradenih predmetov.

Prav bi bilo, da bi se starši bolj zanimali za svoje otroke in že v kalu preprečili take nadvse žalostne dogodke.

Iz kriminalnega predala

Ljubljana, 19. maja.

Tihotapstvo galanterijskega blaga

Samskega trgovca z galanterijskim blagom M. Z. je opazil stražnik ob 19. uri, ko je s pomočjo dveh krošnjarjev prinesel s šišenskega hriba med staro cerkvijo in hotelom Belevue 3 zaboje. Ker so Z. že dalj časa imeli na sumu, da se bavi s tihotapstvom galanterijskega blaga, mu je stražnik sledil, ga prijel in ga odvedel v bližnjo stražnico. Tam so ugotovili, da je Z. prinesel v mesto 25 kg galanterijskega blaga, ne da bi zanj plačal mestno trošarino. Blago so zaplenili in ga izročili dohodarstvenemu uradu.

Preprečena velika nesreča

V Vodmatu se je pred neko gostilno okoli 6. ure splašil hlapcu Jakobu L. konj in zdriljal po Sv. Petra cesti čez Marijin trg na Kongresni trg. Tam ga je k sreči ustavil neki mlinar in ga izročil hlapcu, ki je pritekel za splašanim konjem. Poškodovana je bila le služkinja Antonija Plevnik, ki se je peljala na vozu in je skočila z voza. Zadobila pa je le lahke poškodbe.

Slaščičarjevo ženo povozil

Samski pekovski pomočnik Franc A. je tako neprevidno vozil s kolesom iz Volfve ulice proti Sv. Petra cesti, da je zadel ob slaščičarjevo ženo Angelo Požgan iz Spodnje Šiške, jo podrl na tla in pri tem tudi sam padel. Požganova je dobila težje poškodbe, vrh tega pa se je tudi močno prestrašila.

Št. Jurij ob južni železnici

Nadaljevanje gradnje banovinske ceste. Kr. banska uprava je odredila, da se nadaljuje z gradbo nove banske ceste Sv. Jur—Sv. Jakob—M. Dobje, in sicer za sedaj takoj pri odcepu od banovinske ceste I. reda v Sv. Jurju. Cesta bo tukaj popolnoma zavržena in dvignjena. Tako bo tudi v tem najprometnejšem delu našega trga izginilo večno blato. Gradnje mostu preko Vogljane in nadaljevanje gradnje proti Sv. Jakobu bo pa po izgotovitvi potrebnih načrtov razpisano. V banskem poročilu je določena v zvezi z gradnjo te potrebne in prometne ceste tudi regulacija hudournika Kozarica v dolžini nad 1 km, kar bo znatno omejilo stalne poplave Vogljane.

Kuluk. Po dobljenih pojasnilih pri kr. bankski upravi nam je član sreskega cestnega odbora g. Josip Drogenik raztočal določbe o ljudskem delu. Ljudje so se pomirili, ko so zvedeli, da nedavno plačevalci niso obvezani za ljudsko delo. Popravljanju občinskih cest, ki so do sedaj silno zanemarjene, posvečajo ljudje veliko pažnjo in je sedaj upanje, da se bodo tudi te zboljšale, kar bo le v korist kmetovalcem. Kar se pa tiče kuluka na banskih cestah, ga pa

Pred Binkoštni za Binkošti

Oglašajte v »Jugoslovanu«

ker

na ta način najdete nov trg in nove odjemalce in opozorite na svojo zalogo vse tiste, ki potrebujejo še marsikaj za Binkošti ali birmo. Naša binkoštna številka bo izšla v veliki nakladi in jo bodo imeli tri dni v rokah tisoč naših naročnikov in čitateljev. Izkoristite to priliko v lastnem interesu! Uprava »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče štev. 4. Telefon štev. 30-68.

Slovenske Konjice

Vožnje z avtotakšijem prevzema g. Merksa Oton, sin tukajšnjega gostilničarja.

Nepreviden kolesar je povozil na semanji dan Sadek Marijo, ki je uslužbena kot sobarica pri g. K. Wesenscheegg. Poškodovana se je na glavi in dobila tudi praske po obrazu.

Pešizlet, ki ga je priredilo tukajšnje Sokolsko društvo s svojimi naraščaji v nedeljo v Tepanje, je bil prav dobro obiskan. Tudi nastopi in igre dece so bile prav čedne. Izšla sta se udeležili tudi sosodni Sokolski društvi Oplotnica in Loče.

Tatovi so obiskali v noči od nedelje na ponedeljek stanovalce »Lauričeve hiše« na Prevratu. Za svoj posel so se prav dobro pripravili, kajti prinesli so s seboj tudi lestvo in železne kavlje. Gospodu Hasenbihelu Francu, uslužbencu v tovarni Laurich, ki stanuje v pritličju, so vlomili šipo, nakar so z železnimi kavljem odprli okno in istotako z močno zakrivljeno žico povlekli k oknu stol, na katerem je bila zložena popolnoma nova obleka, ki so jo odnesli. V stanovanje višjega pristava Dezanija so se splazili po lestvi ter mu odnesli iz sobe, v kateri je spal, suknjina, par čevljev. Istotako so prišli po lestvi skozi odprto okno v stanovanje g. Kunsta, poslovodje v tovarni Laurich. Toda ta je še o pravem času zaslišal ropot ter vstal. S tem je preprečil zlikovce, ki so pobegnili skozi okno, pred katerim so pustili prislonjeno lestvo.

Rogatec

Sokolsko društvo Rogatec je priredilo 13. t. m. koncert najodličnejše slovenske koncertne pevke gospe Pavle Lovšetove, katero je spremljala na glasovirju gospodična Silvija Hrašovec. Koncert sta počastila z obiskom brat Gangl, prvi namestnik starešine Sokola Kraljevine Jugoslavije in soproga s. Ganglova, katerima je po pozdravu prosvetarja notarja br. dr. Ivanka občinstvo navdušeno vzklikalo. Odlična pevka se je s svojim milim in nežnim glasom in očarljivim nastopom osvojila občinstvo. Da bi bilo njenega odličnega petja deležno še širše občinstvo, jo je naprosila s. Ivanškova, ki je zamislila koncert, da zapoje v cerkvi na praznik Vnebohoda pri maši. Gospa Lovšetova je tudi tej prošnji ljubeznivo ugodila in zapela Ave Marijo. Rogoškim in okoliškim Slovencem ostane gospa Lovšetova v neizbrisnem spominu. Zdravo!

Slovenska Bistrica

Karambol. 15. t. m. dopoldne sta trčila pred trgovino Wutt v Slov. Bistrici avtomobila trdke Koropce iz Konjic in trdke Mastek iz Celja. Potnik trdke Mastek iz Celja je s svojim vozom privozil iz dvorišča trgovine Wutt. V istem času je privozil po cesti tovarni avtomobil tvorničarja pokalice in sifona g. Koropca iz Konjic, ki ga je vozil lastnik sam. Avtomobila sta se precej poškodavala.

Olepševalno društvo v Slov. Bistrici in podružnica SPD sta imeli v soboto 16. t. m. sejo, na kateri je bil določen odbor, ki bo pripravil vse potrebno za razstavo slik naših mest in trgov letos v jeseni v Ljubljani. Slike bodo razstavljene v razglasni omari SPD v hotelu Beogradu. Prihodnja seja podružnice SPD bo v soboto 23. t. m. v hotelu Beogradu.

Veljavno je rešen spor med občino Zgor. Bistrica in ravnateljstvom dr. Attemsovih posestev radi ceste, o kateri smo že obširneje poročali. Druga instanca, t. j. sodišče v Mariboru, je odločilo, na priziv ravnateljstva dr. Attemsovih posestev proti sodbi, izrečeni v Slov. Bistrici v prid občine Zgor. Bistrica.

Vitanje

Vlom v trgovino. V noči od 16. na 17. t. m. so vlomilci vlomili v trgovino z mešanim blagom gospe M. Arzenšek v Stranich. O vlovu obveščeni vitanjski orožniki so začeli storilce takoj zasledovati. Ukradeno blago je vredno več tisoč dinarjev. To je že peti vlom v zadnjih dveh letih v to trgovino, ne da bi se do sedaj posrečilo izslediti vlomilce.

Inspekcija požarne brambe. V nedeljo 17. t. m. sta inspicerala tukajšnje prostovoljno gasilno društvo delegata gasilske zveze »g. Golob« in Vengust. Bila sta zadovoljna v vsakem pogledu.

Ziri

Mladinska prireditve. V nedeljo popoldne je Sokol vzprijazil mladinsko igro »Sirota Jerica« Z veseljem in radostjo smo občudovali naše malčke. Vsi so uloge lepo odigrali. Predstavi je razen otrok prisostvovalo precej občinstva, kateremu gre vsa čast, da s svojo navzočnostjo vzbudi v mladini veselje do dela za narod. Onim pa, ki se predstave niso udeležili, velja klic mladine: »Pridite tudi vi, da vidite sad našega požrtvovalnega dela, in ne bo vam žal!«

Poslovilni večer. V soboto zvečer se je poslovil od nas strokovni učitelj čevljarstva g. Steinman. Mojstri in pomočniki so mu priredili poslovilni večer v gostini pri Bahaču. Po govorih in napitnicah se je ob harmoniki razvila živahna zabava. V nedeljo je bila v čevljarški zadrugi razstava rish, šablon in izdelkov.

Trbovlje

Člansko zborovanje Narodne strokovne zveze. V soboto 23. maja ob 15. uri bo v dvorani Forte na Vodah člansko zborovanje vsega članstva Narodne strokovne zveze.

Izlet Sokola k Sv. Katarini. Nedeljski izlet Sokola k Sv. Katarini nad Trbovljami je bila prava manifestacija sokolske ideje med kmetiskim prebivalstvom. Izleta se je udeležilo veliko število članstva ter okrog 700 dece in naraščaja pod vodstvom tukajšnjega učiteljstva. Telovadni nastop je bil vzoren. Taki izleti v naravo ne dvigajo med našim kmečkim prebivalstvom le zaupanje in zanimanje za sokolsko misel, marveč krepijo tudi zdravje naše mladine, zato so jako priporočljivi.

Brežice

Nadzorovanje. V ponedeljek 18. t. m. je nadzoroval veronauk na tukajšnji osnovni in meščanski šoli dekan iz Vidma g. Medvešek. Bil je z uspehom zelo zadovoljen.

Odprava mostovine v Brežicah. Kakor smo izvedeli, je banska uprava Dravske banovine odpravila mostovino na mostu v Brežicah na prošnjo okoliških občin, ki so nedavno posredovale pri g. banu. Brežiška občina oziroma glavastvo je pa vložilo priziv.

Tiskarski škrt. Pri poročilu o uspehu materinskega dne brežiške meščanske šole je napravil tiskarski škrt iz glč. Pučljeve gđe. Ruljevo, kar s tem popravljamo. Škrt ima pa še druge manjše napake na vesti v tem poročilu.

Položaj svetovnega žitnega trga in londonska konferenca

V poslednjih dneh se opaža na svetovnem žitnem trgu živa tendenca po uravnoteženju žitnih cen. Tako v Chikagu kakor tudi v Vinipegu je opaziti zadovoljujočo mirnost. Tudi na ostalih kanadskih tržiščih situacija ni drugačna. Relativno čvrsta tendenca tečajeve se v splošnem motivira z zadovoljujočimi nakupi evropskih držav. Tudi v Evropi sami potrjujejo poročila čvrsto tendenco žitnih tržišč. Posebno živahni so nakupi s strani Anglije, Francije, Nemčije in Italije. Ali predstavljajo ti nakupi v resnici stvarno potrebo, ali služijo v spekulativne namene, ni mogoče kontrolirati. Poslovanje svetovne žitne spekulacije je zavito v temno čopreno.

Pritisk ruskega dumpinga je sicer nekoliko odnehal, vendar se v splošnem presojajo ruske mahinacije precej skeptično. Pelletti ruski načrt predvideva velike nakupe industrijskih strojev, ki se morajo nabaviti v inozemstvu, predvsem v Nemčiji, protistavka teh nakupov so glasom načrta — žitarice. Tako dolgo dokler bo Rusija navezana na inozemske kredite, bo z vsa silo poskušala lastne proizvode, in to po ceni plasirati v inozemstvu. To je tudi največja skrb svetovnih žitarjev. Kakšne ukrepe bodo agrarne države podvzele proti temu dumpingu? Ali naj vržejo puško v koruzo in se umaknejo močnejši konkurenci, ali naj dvignejo lastno produkcijo pri istočasnem znižanju produkcijskih stroškov? Jasno je, da ni mogoče nikakega blaga na daljšo dobo prodajati pod produkcijskimi stroški.

Londonska žitna konferenca si je nadela na-

logo, da te probleme reši. Načrt predvideva znižanje pšeničnih mlevskih izdelkov od 70% na 60%. Če bi se v tem pravcu dosegla mednarodna obvezna konvencija, bi se zvišala poraba za 14% in bi se na ta način v resnici pšenični problem nekako rešil. Pomanjšani izmlevki pšenice bi nujno povzročili povišanje cene.

Na podlagi poročil, prihajajočih iz agrarnih držav, je sklepiti, da je stanje posevkov v vseh državah zelo ugodno. Ozimina je v Ameriki najvažnejši čas že dosegla, v Evropi imamo na razpolago še polna dva meseca, v Kanadi tri mesece do nove žetve. Če ne nastopijo posebno neugodne vremenske prilike, je v splošnem pričakovati obilno žetev in z njo ponovno znižanje cen. Zato presojajo žitni borzjanci sedanje stanje svetovnega žitnega trga kot izredno privlačno za spekulacijo. Posebno baissisti si obljubljajo dobre čase. Londonska žitna konferenca, ki zaseda brez Anglije, bo samo podaljšala negotovo stanje, tako trdijo borzjanci, ne bo pa problema rešila.

Kakor razvidno je delo, ki ga vrši londonska konferenca, izredno koželjive naravi. Zeleti bi le bilo, da bi rodilo drugačne uspehe, kakor pa zadnja rimska konferenca. Vprašanje žitnih presežkov zadobiva vedno bolj zamotane oblike. Agrarna vprašanja imajo mednarodno važnost in zavzemajo že prva mesta v svetovnem gospodarstvu. Tega se morajo zavedati vsi zborovalci londonske konference in doprinesiti vse, da se ta vprašanja uredijo, ker njihova neurejenost povzroči lahko posledice, ki jih zgolj konference ne bodo mogle več reševati.

nedavno umrlega češkoslovaškega pisatelja Viktorja Dyka. Odstopivšemu dolgoletnemu načelniku br. dr. Jindrichu Vaničku je bila odpisana med navdušenimi ovacijami pozdravna brozjavka. Poročila funkcionarjev ČOS so bila izdana v posebni brošuri in razdeljena župnim delegatom.

V nedeljo so se obravnavali predlogi predsedništva ČOS, nakar so sledile volitve nove uprave, ki je bila soglasno izvoljena. Za starosta je bil izvoljen br. dr. Scheiner, za I. podstarosta br. dr. Bukovsky, II. br. dr. Fleischmann, III. br. Truhlař, za načelnika br. Agaton Heller, načelnico sestra prof. Provaznikova, prosvetarja br. Antonin Krejčí. Od starega predsedstva so bili ponovno izvoljeni bratje Mašek, Formandl, dr. Klinger, dr. Křovák, Kudela, Müller, Petru, Schwarz, dr. Slavík, Styblova, dr. Šip, Šmířák, Vondrak in dr. Weigner, na novo pa so bili izvoljeni bratje Barton, Boučkova, dr. Dosoudil, dr. Keller, dr. Kládivo, sestra Laskova, dr. Nemeček, dr. Pechlat in sestra Pechlatova. Dalje je bilo izvoljenih šest gospodarskih in računskih preglednikov, šestčlansko razsodišče, častno razsodišče 10 članov in 5 članov ter 2 namestnika kuratorija Fügnerjeve ustanove. Iz prejšnjega predsedništva ČOS so izstopili načelnik br. dr. Vaniček, načelnica Milada Mala, podstarosta br. Vincenc Stepanek, dolgoletni tajnik br. dr. Urban, br. F. Liska in sestra Fučíková, katerim je glavna skupščina izrekla iskreno zahvalo za njihovo plodnosno sokolsko delovanje.

Po volitvah s se vršile važne razprave organizaciji, jezdnom kroju za članice itd. Končno je bila podeljena stari upravi razrešnica, nakar se je brat starosta dr. Scheiner zahvalil vsem udeležencem, pozivajoč jih k vztrajnemu sokolskemu delu. Glavna skupščina ČOS je znova pokazala svoje veliko notranje edinstvo in smisel za skupne interese Sokolstva. Novo predsedstvo čakata dve veliki nalogi in sicer IX. vse-sokolski zlet v Pragi leta 1932 in proleza 1000 letnice Tyrševega rojstva. Bratski ČOS in novemu predsedstvu želimo na trdem sokolskem polju čim lepših uspehov. Nazdar! Zdravo!

Krasen razmah sokolske ideje v Prekmurju

»Naša stvar (sokolska) ni za stranke in posamezne stanovce, ona je za ves naš narod, brez razlike na spol, starost, stan in vero« tako je rekel ob ustanovitvi Sokola dr. Miroslav Tyrš. V tem smislu in pravcu se vrši sokolski pokret v našem Prekmurju, kjer je sokolska misel zajela skoro zadnjo vasico.

Na inicijativu Sokola v Beltincih se je vršil v nedeljo 26. t. m. v društvenih prostorih Sokola v Beltincih informativni sestanek za beltinsko okolico. Na sestanku so bile razen občine Melinci zastopane naslednje občine: Beltinci, Bratonci, Dokležovje, Gančane, Izakovci, Lipovci, Odranci, Lipa in Turnišče. Kot delegat dolnjelendavskega Sokola je prisostvoval sestanek br. Horvat Izidor, beltiskega br. Horvat Pavel, murskosoboškega br. Gabrijelčič, br. Fajdiga in drugi.

Sestanek je otvoril ob 9. dop. brat Horvat Pavel, pozdravil vse navzoče in nato v kratkih in jedrnatih besedah pojasnil namen sestanka, povdarjajoč, da je bila beltinska okolica vedno najbolj zanesljiva in izrazito jugoslovaška. Da pa se jugoslovaška ideja še bolj razširi in utrdi med našim narodom, nam je potrebna čista in zanesljiva jugoslovaška organizacija in to je sokolska. Nato je delegat dolnjelendavskega Sokola br. Horvat Izidor govoril o reorganizaciji našega Sokolstva in o vojaških ugodnostih članov, ki jih uživajo kot Sokoli pri odsluženju kadrovskega roka. Naglašal je, da je lahko vsak zaveden Jugoslovan član Sokola, neglede na svojo versko prepričanje. Brat Kreks je apeliral na učiteljsvo, da na vsaki šoli ustanovi Sokola, ki bo vzgajal deco v državnem in sokolskem duhu. Brat Hajdinjak je govoril o potrebi sokolskih čet na deželi, brat Erjavec, pa je povdarjal težko stališče Sokolstva med tukajšnjim narodom, ker so mu bivši strankarski voditelji siličili Sokola kot brezversko organizacijo. Brat Seči je pozdravil sokolsko gibanje v Prekmurju z željo, da bi se sokolska predavanja in sestanki vršili ob občine do občine, da bi se na ta način narod seznanil s sokolsko idejo in njenimi cilji. Temu predlogu so se pridružili župani Tretnjak, Meserič in Vučko.

Na predlog bratov Pavla in Izidorja Horvata je bilo soglasno sklenjeno, da se napravijo potrebni koraki glede priobčevanja sokolskih članov v »Novinah«, da se pošljejo vsem udeležencem sokolska pravila in sestavi takoj podoben načrt za organizacijske sestanke in za ustanavljanje sokolskih čet po prekmurskih vaseh. Ta sestanek je bil najlepši dokaz, da prekmursko ljudstvo pravilno pojmuje zgodovinski

6. januar za procvit in napredek velike in močne Jugoslavije. Po tej poti naprej! Zdravo!

Sokolsko društvo v Zg. Šiški priredi drevo točno ob 20. svojo prvo telovadno akademijo v dvorani Narodno-prosvetnega društva »Vodnike« pri Kamniti mizi s pestrirnim sporedom. Ker je to prvi nastop mladega in agilnega Sokola pričakujemo številne udeležbe od Sokolstva in njemu naklonjenega občinstva. Zdravo!

Sokolska Prosveta kot priloga Sokolskemu Glasniku ima v svoji 5. številki »ole izredno zanimivo vsebino: Službene objave saveznega PO. 12 seje saveznega prosvetnega odbora. Zapisnik seje saveznega PO z dne 28. marca t. l. v Beogradu. Resolucija saveznega PO za glavno skupščino Saveza SKJ. Joža Wilfan (Ljubljana Sokol I): Država in Sokol. Inž. Kosta Petrović (Subotica): Sokolsko članstvo. M. Kovčič (Maribor): L. Beve: Sokolsko prosvetno delo. Brat Vladimir Hrabetin: Kako bomo odstranili težkoče pri vzgoji sokolske omladine. — Franjo Malin: Jugoslovaška misel. Prosvetno delo ČOS. Beležke.

Razširjajte Jugoslovana!

Oglosi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglosi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismena odgovore priložite znamko.

Delavnico z izložbo

in dvema sobama vzamem v najem. Ponudbe na upravo pod št. 100. 1296

VI—13247/31—1

Razpis

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo 1 smetarskega voza, izdelanega po modelu voza, ki je bil izgotovljen na mestni pristavi.

Pravilno opremljene in kolekovane ponudbe je vlagati najkasneje do 29. maja 1931 do 11. ure dopoldne pri mestnem gradbenem uradu, Nabrežje 20. septembra št. 2/II, kjer se omenjenega dne vrši odpiranje ofert.

Natančnejše podatke se poizve med uradnimi urami na mestni pristavi, Kodeljevo 8. 1294

Mestno načelstvo v Ljubljani dne 16. maja 1931

Knjigovodja

bilancist po možnosti s prakso v električni industriji se išče. Ponudbe z navedbo do sedanjega prakse in referenc na poštni predal 153 Ljubljana. 1292

Pozor gg. gradbeniki: Beli angleški portlandcement

»Snowcrete za fasade, stopnice, terrazzo, obloženje zidovja itd. dobavlja zastopnik, stavbeni material in tvornica cementnih izdelkov — JOS. CHLAŘ, Ljubljana, Dunajska cesta 69.

Gospodarske vesti

Veliko zanimanje za podpis posojila. Tudi pri nas vlada veliko zanimanje za podpis stabilizacijskega posojila. V vseh denarnih zavodih, kjer je podpis mogoč, zahtevajo številni interesi razna pojasnila glede subskripcije. Posebno ugodno priliko imajo naši ljudje za podpis posojila v Hranilnicah Dravske banovine v Ljubljani, Mariboru in Celju. Vse kaže, da bo podpis zaključen preden poteče naznanjeni rok. Zato ne odlašajte!

Borzna poročila

dne 19. maja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 19. maja. Amsterdam 22.785 do 22.845, Berlin 13.515—13.545, Bruselj 7.9059, Budimpešta 9.9087, Curih 1093.80—1096.80, Dunaj 7.9676—7.9976, London 275.96—276.76, New York 56.60—56.80, Pariz 222.30, Praga 167.93 do 168.73, Trst 297.31—297.46.

Zagreb, 19. maja. Amsterdam 22.785—22.845, Dunaj 7.9776—8.0076, Berlin 13.515—13.545, Bruselj 7.8859—7.9259, Budimpešta 9.8957 do 9.9237, London 275.96—276.76, Milan 296.35 do 298.35, New York 56.60—56.80, Pariz 221.30 do 223.30, Praga 167.93—168.73, Curih 1093.80 do 1097.80.

Beograd, 19. maja. Berlin 13.5150—13.5450, Budimpešta 9.8937—9.9237, Dunaj 7.9676 do 7.9976, London 275.96—276.76, Milan 296.31 do 298.31, New York 56.60—56.80, Praga 167.93 do 168.73, Curih 1093.80—1096.80.

Dunaj, 19. maja. Amsterdam 285.76, Atene 9.2275, Beograd 12.5287, Berlin 169.40, Bruselj 9.895, Budimpešta 123.76, Bukarešta 4.2325, London 34.5987, Madrid 72.—, Milan 37.25, New York 711.20, Pariz 27.82, Praga 21.075, Sočija 5.153, Stockholm 190.65, Kopenhagen 190.3, Varšava 79.69, Curih 137.17.

Curih, 19. maja. Beograd 9.1335, Pariz 20.295, London 25.23125, New York 518.675, Bruselj 72.175, Milan 27.155, Amsterdam 208.35, Berlin 123.525, Dunaj 72.90, Stockholm 139.10, Oslo 138.925, Kopenhagen 138.90, Sočija 3.7575, Praga 15.8675, Varšava 58.15, Budimpešta 90.465, Atene 6.7275, Carigrad 2.46, Bukarešta 3.0875, Hel-singfors 13.06.

Vrednostni papirji

Zagreb, 19. maja. 7% inv. pos. 89 b., vojna škoda ar. 421.50—422.75, voj. škoda kasa 421.50 do 422.50, voj. škoda junij 423, voj. škoda dec. 422 d., 7% Bler. pos. 82.625—82.875, 8% Bler. pos. 92.12—92.48, 7% pos. 82.—, 84.—85, Beglške obv. 66.—66.50, Rdeči križ 40 d., — Banke: Hrvatska 50.—60, Prastrediona 930 do 935, Union 170—174, Jugo 73.—74, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 67 d., Narodna banka 7750—7800. — Industrije: Sečera Osiječ 280—290, Trboveljska 274—276, Slavonija 200 do 205, Vevče 120 d., — Tobačne zemlje 25 d., kreditn. 119—124, Srbska 187 d., sremska 138 do 140, Guttman 130—132, Danica 75—80, Oceanija 195 d., Jadranska pl. 480 d., Isis 50 d. Beograd, 19. maja. 7% inv. pos. 88—89, 7% Blaie 92.25—92.75, 7% pos. 88.—, 84.—4%, agr. obv. 51.50—52.50, 6% begl. obv. 66.75 do 67.25, voj. škoda 423—424.

Dunaj, 19. maja. Bankverein 15.20, Kreditni zavod 23.75, Dunav-Sava-Adria 13.30, Priorite-te 89.75, Ruše 25.25, Trbovlje 34.40, Leykam 2.75.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu London, 19. maja. 7% Blaie 81.50—82. New York, 19. maja. 8% Blaie 90—91, 7% Blaie 81.25—82, 7% pos. Drž. hipot. b. 82.25 do 82.50.

Žitna tržišča

Sombor, 19. maja. Pšenica: bačka, potiska šlep, 80 kg 205—210, bačka, okolica Sombor, 78/79 kg 190—195, gornjebačka, 79/80 kg 202.50 do 207.50, sremska, slav., 78 kg 185—190. — Rž: bačka, želez. prompt, 150—155. — Koruza: bačka v jutu vrečah 102—104, za julij 106—108, Dunav šlep 108—110. — Moka: bačka 0 in 00 280—300, št. 2 255—260, št. 5 235—250, št. 6 210—230, št. 7 175—190, št. 8 130—140, Tendence: mirna. Promet: skupno 225 vagonov.

Novi Sad, 10. maja. Pšenica: sremska,

slavonska 180—195. — Moka: št. 2 260—270, št. 5 240—250, št. 6 225—230, št. 8 125—130. Tendence: mirna. Promet: pšenica 28 vagonov, moka 4 vagoni, koruza 22 vagonov, otrobi 1 vagon. Vse ostalo neizpremenjeno.

Budimpešta, 19. maja. Tendence: nestalna. Promet: miren. Pšenica: maj 15.34—15.35 (15.32—15.33), junij 15.10—15.14 (15.12—15.13). Rž: maj 14.50. — Koruza: maj 13.88 do 13.95 (13.92—13.93), julij 13.90—14 (13.98 do 13.99), avgust 14.03—14.10 (14.05—14.10).

Sport

Osješka Slavija v Ljubljani.

Za binkošti bomo imeli v Ljubljani zopet skupno prireditev Ilirije in Primorja. V ligah se za praznike ne tekmuje, zaradi tega sta se vodstvi obeh vodilnih ljubljanskih klubov že dalje časa pogajali z raznimi klubi za gostovanje v Ljubljani. Še prejšnji teden je izgledalo, da bomo dobili bolgarske goste. Pogajanja z Levskim iz Sofije pa niso prišla do ugodnega zaključka in je že izgledalo, da bomo za Binkošti brez tekme. Iz zadrege je rešila osješka Slavija, dolgoletni prvak osješkega podsaveza. Slavija nam je po imenu dobro znana. Lani se je izkazala kot uvaževanja vreden bорец v državnem prvenstvu. Senzacijska bila njena zmaga nad Haškom, ki je po treh tekmah našel v Slaviji nadmočnega protivnika in je izpadel iz tekmovalnja.

Slavija bo igrala v nedeljo proti Iliriji, v ponedeljek proti Primorju. Obe tekmi se odigrata na igrišču Ilirije.

Razne sportne novice.

Na nogometnem polju čaka Jugoslavijo v četrtek na pravoslavno Spasovo težka naloga. Srečamo se v Beogradu z madjarsko reprezentanco. Našo državo bodo zastopali: Spasić, Ivković, Mikalčić, Arsenijević, Premri, Djokić, Tirnanić, Marjanović, Hitrec, Lemešić, Zečević. Sodil bo g. Göbel (Dunaj).

V Pragi se je končalo prvenstvo z zopetno zmago Slavije, ki je v 14. tekmah dosegla 24 točk in score 48:14. Na drugem mestu je Sparta s 21 točkami in scorem 59:22.

Ujpest je že siguren prvak Madjarske. Vodi s štirimi točkami pred Hungarijo: Ujpest 33, Hungaria 29, Borskay 28.

Na mednarodnem plavalnem meetingu na Dunaju, ki se je vršil preteklo soboto in nedeljo, so bili doseženi izvrstni rezultati in novi rekordi. Na 200 m prsno dame: Wertheimer 3:15.2, avstr. rekord; 100 m prsno: Koppen (Leipzig) 1:17.2, 2. Czeška (Brno) 1:20.2 češki rekord; 100 m prosto: Taris 1:00.8, 2. Steiner (Bratislava) 1:01.6; 400 m prosto: Taris 5:0.8, 2. Getreuer 5:14 češki rekord; 200 m prsno: Koppen (Leipzig) 2:50.4, 2. Czeška 2:58.4 češki rekord. Kakor vidamo so češki plavalci že sedaj v izborni formi.

Sokolstvo

Glavna skupščina češkoslovaške Obce Sokolske

V zlati slovanski Pragi, zibelki slovanskega Sokolstva, se je vršila v soboto 16. in nedeljo 17. t. m. glavna skupščina ČOS, ki je znova pokazala edinstvo in složno delo vsega slovanskega oziroma češkoslovaškega Sokolstva. Glavni skupščini so prisostvovali poleg predsedništva ČOS in delegatov vseh 53 sokolskih žup, še zastopnika Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, član uprave br. dr. Riko Fux in načelnica SKJ Elza Skalarjeva, dalje načelnik Poljskega Sokolskega Saveza brat Jan Fazanovicz s podnačelnikom br. Sulikowski. Glavno skupščino je vodil po daljšem odmoru zopet starosta ČOS brat dr. Scheiner, navdušeno pozdravljen od navzočih delegatov. Na sobotni seji se je zglasila delegacija 28. pešpolka Tyrša in Fügnerja, pod vodstvom polkovnika Beraneka, ki je izročila ČOS krasno sliko slovaške pokrajine, delo akademičnega slikarja Paška. Starosta br. dr. Scheiner se je za darilo polka zahvalil v vznesenih besedah.

Glavna skupščina je nato počastila spomin umrlega podstaroste br. dr. Karla Hellerja in

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo slikarskih, plesarskih, ključavničarskih, kamnoseških, parketnih, pečarskih in steklarskih del, dobavo lesenih okenskih rolojev in polaganje linoleja

za objekt II. v Gajevi ulici v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki se dobe pri podpisnem uradu od 21. t. m. dalje med uradnimi urami za Din 20.—.

Zapečatene in kolekovane ponudbe z Din 100.— je vložiti do 28. t. m. do 12. ure opoldne pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani, Gledališka ulica 8/III.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

Kultura

Zeleni kakaduji. - On je vsega kriv

Tok sezone gre polagoma h koncu, občinstvu in igralcem bo treba pomale odidha. Prof. šest je s prav srečno roko segel po dveh majčkenih, veselih, pa zato umetniško ali vsaj življenjsko nič manj pomembnih delih in s prav uspešno režijo in inscenacijo ustvaril večer, ki daje vsakomur svoje: umetnosti tistemu, ki pride zavoljo nje, veselja in zabave za smeh razpoloženemu, prilike za razmislek in za hojo v samega sebe tistemu, ki je za to.

Stvarici (Schnitzler, Zeleni Kakaduj; Tolstoj, On je vsega kriv) tvorita skoraj nekakšno celoto in se izpopolnjujeta med seboj. Schnitzler je v svoji groteski starodavno socialno vprašanje razrešil od veselih s samo igro igrajočih se mask pa do najresničnejše tragedije in je nazadnje z onemoglo resignacijo zamahnil čez vse skup: čemu, čemu vse to? Saj ni vredno ne podirati bastilj ne ubijati nezvestih žena: tisto, za kar se ljudje pehaajo čez svet, je samo prazen fantom. Schnitzler je v to svoje delce položil izredno mnogo dramatične razgibanosti, vse je sam dogodek.

Tolstega kratka, skoraj malo prekratka dvo-dejanka se po dramatični pomembnosti ne more primerjati z Zelenim Kakadujem. To je lahka nagla igra, ki se zdi bolj opilek iz delavnice velikega mojstra kakor pa dognano delo; lahkotna, tenkočutna prigodnica: on, alkohol, je vsega kriv; odpuščanja, odpuščanja je treba, ne kazni. Pa kakor Schnitzlerjeva, tako tudi ta komedija Tolstega ni brez resignacije in brez ironije na račun zanesenih, zgornjih revolucijonarjev: junak, ki pri Tolstemu največ ve o izpremembi sveta in izboljšanju človeštva, je takoj pripravljen, utopiti svojo vest v alkohol in potem — čisto v svojem imenu — seči po imetju sosedu. Dasi svoji etični zamisli Tolstoj ni dal enakovredne umetniške podobe, ima njegovo delce vendar svoj sodoben življenjsko vrednost in pomen.

Pri Zelenem Kakaduju je zaposlen skoraj ves dramski zbor in iz uspele celote so stopale kreacije Zeleznika, Kralja, Skrbniška, Cesarja, Jermana, Lipaha, Jana, Nablocke, Medvedove, Sarčeve, Danilove itd. Izmed manjših vlog je treba posebej omeniti Juvanca, ki je privrkat nastopil v vidnejši vlogi in uspel. — Dvo-dejanko so z umetniškim uspehom podali Boltarjeva, Rakarjeva, Cesar, Lipah, Daneš, Potokar in Jerman; Daneš lik revolucionarnega izgubljenca je zlasti šel do srca. Fri.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 20. maja: Zaprt.
Četrtek, 21. maja: »X Y Z«. Red B.
Petek, 22. maja: »Slehenik«. Red E. Predstava v opernem gledališču.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 20. maja: »Fidelio«. Gostuje Marij Simenc. Red D.
Četrtek, 21. maja: »Oj ta prešmentana ljubezen«. Red E.
Petek, 22. maja: »Slehenik«, dramska predstava. Red E.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sreda, 20. maja: Zaprt.
Četrtek, 21. maja ob 20. uri: »Dogodek v mestu Gogij«. Ab. A. Kuponi.

Radio

Ljubljana, sreda, 20. maja. Opoldanski program odpade. 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Literarna ura: dr. Joža Lovrenčič: Marijine legende. 19.30 dr. N. Preobraženski: Ruščina. 20.00 Francoska ura. Salonski kvintet. 22.00 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 21. maja. 12.15 Plošče (domača glasba, serenade). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Plošče. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 dr. Reja: Vremenoslovje. 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. 20.30 Epizode iz Jezusovega življenja, zbrane od Yvete Oulbert, poje ga, Cirila Škerlj-Medvedova. 21.15 Violina solo, igra g. Honerlein. 22.00 Slovenske narodne s harmoniko, poje ga g. Mirko Jelačin in Drago Zagar. Harmonika igra g. Stanko. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda 20. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 19.35 Poročila. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Praga (simfonični koncert). 22.00 Novice in vreme. 22.00 Zvočni film.

Zagreb, četrtek, 21. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.00 Svinjereja. 20.15 Poročila. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Plesna glasba.

Beograd, sreda, 20. maja. 10.00 Ljudskošolski radio. 11.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Harmonika. 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Glasbene ugankke III. 20.30 Ruska ura. 21.30 Komedija. 22.00 Novice.

Beograd, četrtek, 21. maja. 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 14.00 Šolski radio. 16.00 Plošče. 17.00 Ruske pesmi. 17.30 Narodne. 18.00 Vokalni koncert. 19.30 Francosčina. 20.00 Zdravstvo. 20.30 Ljubljana. 20.30 Poročila. 22.50 Večerni koncert radio orkestra.

Praga, četrtek, 21. maja. 11.15 Plošče. 12.10 Dan dobre volje. 12.30 Moravska Ostrava. 16.05 Plošče. 16.20 Otroška ura. 16.30 Komorna glasba. 19.30 »Star zaročeneec«, opereta. 22.30 Koncert.

Praga, sreda, 20. maja. 11.15 Plošče. 12.25 Bratislava. 16.05 Plošče. 16.30 Gašperček. 17.40 Fotografiranje pouladi in v poletju. 18.30 Otroška ura. 19.05 Koncert. 20.50 Brno. 21.30 Violinski koncert.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 45/18.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od 1. maja do 7. maja 1931.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanje v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	1	—	—	—	1
Celje	2	1	1	—	2
Kranj	1	—	—	—	1
Konjice	2	—	2	—	—
Krško	5	1	4	—	2
Ljubljana (srez)	—	1	—	—	1
Ljubljana (mesto)	6	1	2	—	5
Ljutomer	1	—	—	—	1
Prevalje	—	1	—	1	—
Radovljica	2	—	—	—	2
Slovenjgradec	1	—	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	3	1	—	—	4
Skupaj	24	6	9	1	20

Skrilatinka. — Searlatina.					
Celje (mesto)	2	—	—	—	2
Čabar	—	2	—	—	2
Kamnik	2	—	—	—	2
Kranj	4	—	3	—	1
Kočevje	1	—	1	—	—
Laško	1	—	—	—	1
Ljubljana (srez)	3	—	3	—	—
Ljubljana (mesto)	8	—	3	—	5
Ljutomer	2	—	—	—	2
Maribor (mesto)	2	—	—	—	2
Prevalje	2	—	—	—	2
Ptuj	1	—	—	—	1
Radovljica	8	2	2	—	8
Skupaj	36	4	12	—	28

Ošpice. — Morbilli.					
Ljutomer	15	22	15	—	22
Ptuj	20	12	16	1	15
Ptuj (mesto)	1	15	3	—	13
Skupaj	36	49	34	1	50

Davica. — Difteria et Croup.					
Brežice	1	—	—	—	1
Celje	—	1	1	—	—
Kamnik	1	—	1	—	—
Kočevje	1	—	—	—	1
Krško	6	2	1	1	6
Laško	2	—	—	1	1
Litija	—	1	—	—	1
Ljubljana (srez)	9	3	3	—	9
Ljubljana (mesto)	7	2	1	—	8
Ljutomer	3	1	2	—	2
Maribor levi breg	3	1	1	—	3
Murska Sobota	2	—	—	—	2
Radovljica	—	1	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	5	2	2	—	5
Skupaj	40	14	12	2	40

Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrospinalis epidemica.

Ljubljana (srez)	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	—	1	—	—	1
Skupaj	1	1	—	—	2

Dušljivi kašelj. — Pertussis.

Dolnja Lendava	2	—	2	—	—
Skupaj	2	—	2	—	—

Šen. — Erysipelas.

Celje	—	1	—	—	1
Gornji grad	—	1	—	—	1
Kočevje	2	—	1	—	1
Konjice	1	—	1	—	—
Krško	1	—	—	—	1
Laško	1	—	1	—	—
Ljubljana (mesto)	2	1	—	—	3
Maribor desni breg	2	—	—	—	2
Murska Sobota	1	—	—	—	1
Novo mesto	2	—	—	—	2
Ptuj	—	1	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	2	—	1	—	1
Skupaj	14	4	4	—	14

Otročniška vročica. — Sepsis puerperalis.

Dolnja Lendava	—	1	—	—	1
Prevalje	1	—	—	—	1
Skupaj	1	1	—	—	2

Ljubljana, dne 9. maja 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani.

*

I. No. 3180/3

1309

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se ponovno razpisuje v območju sreskega cestnega odbora v Brezicah službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer za cestno prago:

- od Slovenca do stika s cesto Brezina — Dečna Sela — Globoko — Dobrava;
- od Slovenca do konca Starega gradu.

Prosileci za to mesto morajo izpolnjevati

pogoje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilagami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, pravstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblasti, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 31. maja 1931. pri sreskem cestnem odboru v Brezicah.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 10. maja 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cg I a 100/31/1.

1358

Oklic.

Radojčič Marija, zasebnica v Bojancih pri Črnomlju, toži tUSDno Radojčič Nikola iz Rojancu, sedaj neznanega bivališča radi vzdrževanja.

Prvi narok bo dne 27. maja 1931 o b poldevetih tUSDno v sobi št. 58.

Ker je bivališče toženca neznan, se postavlja župan Peteh v Adlešičih za skrbnika, ki ga bo zastopal na njegovo nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sam ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. Ia., dne 13. maja 1931.

*

He 584/31—3.

1362

Oklic.

Na zahtevo nedol. Trenta Sergija, dijaka v Škofji Loki, zastopane po varuhu Adamič Francetu, davčnemu nadzorniku v Škofji Loki, kot lastnika zemljišča vl. št. 2266 k. o. Trnovsko predmetje se bo vršila dne 1. junija 1931. ob 15. uri (3. uri popoldne) na licu mesta v Trnovskem predmestju prostovoljna sodna dražba navedenega zemljišča.

Prodaja se vrši najprej ločeno po parcelah, potem pa za celo zemljišče skupaj.

Cenila, kakor tudi izključna cena in ob enem najnižji ponudek znaša:

- za parc. št. 110/1 Din 43.378—
- za parc. št. 110/5 Din 18.216—
- za parc. št. 110/3 Din 34.271—
- za parc. št. 110/4 Din 9.976—

za celo zemljišče skupaj Din 105.841—

Vsak ponudnik mora položiti pred začetkom dražbe varščino v znesku 10% izključne cene v gotovini.

Natančnejši dražbeni pogoji se morajo vpogledati v pisarni podpisane sodišča, soba št. 55, med uradnimi urami.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. za pravno moč, dne 7. maja 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisala se je nastopna firma:

520. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 4. maja 1931.

Besedilo: Zanatska banka Kraljevine Jugoslavije a. d., podružnica Ljubljana.

Obratni predmet: Namen banke je, da podpira obrtnike in obrtno delavnost s tem, da jim nabavlja čim ugodnejši kredit in pomaga ustanavljati obrtne zadruge; banka bo dajala pobudo za ustanavljanje kreditnih in drugih obrtnih zadrug in bo kreditirala vsem obrtnim zadrugam in ustanovam.

Banka bo vršila naslednje posle: 1. dajala bo menična posojila in posojila na tekoči račun obrtnikom neposredno ali preko obrtnih zadrug;

2. dajala bo posojila na sirovine in na izdelano blago;

3. posredovala bo obrtnikom in njihovim strokovnim zadrugam nabavo poceni materiala in polfabrikatov, kakor tudi modernega orodja in strojev, pri predhodnem kritju;

4. vršila bo vse vrste poslov, ki spadajo v področje banke kot denarnega zavoda, in sicer: a) sprejemala bo hranilne vloge; b) otvarjala bo tekoče račune; c) vršila bo terjatve in izplačila brez ozira na to, ali so komitent v državi ali v inozemstvu; d) dajala bo kavecije in garantna pisma za licitacije, ki se jih udeležujejo obrtniki; e) vršila bo nakup in prodajo tujih valut in deviz za račun obrtnikov in obrtnih zadrug, to pa samo pri kritju v gotovem denarju;

5. banka bo varovala in upravljala gotovino in fonde obrtnih ustanov in korporacij v smislu čl. 7. zakona o Zanatski banki;

6. kakor bo vršila tudi vse druge bančne posle, ki ne nasprotujejo predpisom zakona o Zanatski banki in tem pravilom.

Prevzemanje vseh teh poslov, tako v pogledu posojil, kakor hranilnih vlog, in pa na kakšen način se bodo ti posli vršili, bo upravni odbor predpisal s posebnim pravilnikom.

V svrhu boljšega informiranja bo banka vršila informacijsko službo tako s pomočjo svobodnih, kakor obveznih organizacij v državi.

Od banke ne morejo prejemati kredita oni obrtniki, ki se bavijo s posojanjem denarja drugim osebom.

Družbena oblika: Firma je podružnica z zakonom o Zanatski Banki Kraljevine Jugoslavije od 27. februarja 1926. in odobrenjem ministra za trgovino in industrijo VI. br. 3806 od 23. septembra 1926. osnovane delniške družbe s sedežem v Beogradu pod imenom:

Zanatska Banka Kraljevine Jugoslavije d. d. s kapitalom od 75.000.000 Din, razdeljenih na 375.000 komadov delnic po 200 dinarjev nominalne, glasečih se na ime.

Poslovni odbor ljubljanske podružnice sestoji iz 7 odnosno 5 članov. Člani poslovnega odbora podružnice so:

- Engelbert Franchetti, brivski mojster, Ljubljana, predsednik;
- Rebek Josip, posestnik in ključavničarski mojster, Ljubljana, podpredsednik;
- Urbas Miroslav, posestnik in klobasičar v Ljubljani;
- Vidmar Karol, posestnik in pekovski mojster v Ljubljani;
- Ravnihar Fran, tesarski mojster v Ljubljani;
- Bureš Franjo, urar v Mariboru;
- Stojan Honobar, slikarski mojster v Celju;
- Zdravec Jakob, mlinar, Središče ob Dravi.

Firma podružnice se v smislu člena 3. pravil in sklepa upravnega odbora z dne 30. marca 1931. podpisuje na ta način, da se k podpisovanju firme upravičeni podpisujejo pod tiskano ali s štampiljo odtisnjeno besedilo podružnične firme.

V smislu člena 3., odstavek zadnji pravil je upravni odbor Centrale na svoji seji z dne 30. marca 1931. določil, da so k podpisovanju firme ljubljanske podružnice upravičeni člani poslovnega odbora gg. Engelbert Franchetti, Rebek Josip, Urbas Miroslav, Vidmar Karol, Ravnihar Fran.

Za pravoveljavno podpisovanje podružnične firme je določen kolektiven podpis dveh upravičenih, od katerih mora biti eden vedno upravnik ali predsednik oziroma podpredsednik poslovnega odbora podružnice.

Upravnik podružnice je Ogrin Rajko.

Deležno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 2. maja 1931. Firm. 425/31.

Razne objave

1363

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izveščku, prepovedan.)

II.

1.

Rdeče poslopje vojašnice leži na koncu mesta. Počasi stopam po vežbališču. Na oknih visi posteljina v solncu. Levo je kantina, desno pa trakt, v katerem se nahaja pisarna za sprejemanje prostovoljcev. Povsod kažejo napisi v sobe, v katerih se zbirajo prostovoljci.

Po hodnikih se meša vonj usnja s smradom potu, zatohlega zraka in pokvarjenega kruha. Nekaj vrat je odprtih. Iz mračnih prostorov zevajo prazne omare in gola posteljišča. Mimo mene je šel narednik.

V bližini pisarn mrgoli vojakov.

»Kje se je treba tu prijaviti?« sem vprašal enega izmed njih. Pogledal me je od zgoraj navzdol. »Prihajaš pač ravno iz matrinega naročja, kaj?« me je vprašal zasmehljivo. Neki drug vojak, z rokami v hlačnih žepih, je pristopil in se obregnil ob me. »Bi rad pač videl, kako je pri nas, he? Najprvo mi daj cigareto!«

Mirno sem ga pogledal. Pomaknil se je bliže k meni. »Ali nisi čul, opica, da mi daj cigareto? Ali

94

naj te malo povaljam? Saj ne bo prvi, kaj Oton?« Široko in samozadovoljno se je smejal in se gugal v kolenih. »Hočeš iti malo na izprehod z menoj? Se boš lepo čudil, dečko. Pri nas smo strumni! Revolucionistiških pomivalov pri nas ne potrebujemo.«

»Človek, drži svoj neumni gobec in se ne delaj tako mogočnega,« sem dejal, »take kot si ti, smo pohrustali svoj čas za zajtrk.«

Drugi so se smejali. »Si pač naletel enkrat na nepravlega, Zorž,« se je režal Oton.

»Zakaj nisi takoj povedal, da si od našega debila,« je Zorž nevoljen zarežal name in s palcem pokazal čez pleča: »Tamle se gre noter.«

»No, za to je še čas,« sem dejal in privlekel iz žepa škatljo cigaret in jih ponudil naokrog. Pušili smo. »Kdaj pa boste odšli?« sem vprašal.

Zorž je pljunil. »Moral bi biti pravzaprav že odpuščen. Saj veš —« mahal je z rokami, »omahujejo. Deloma bi nas potrebovali, deloma smo jim prenevarni. Zato je danes tako, jutri pa zopet drugače. Toda nadporočnik — ta nas ne pusti, on ve, kaj hoče, kaj Oton?«

Oton je pokimal. »Saj tudi mi marsikaj vemo,« je menil nemarno in poškilil proti pisarnam.

Zorž se je smejal: »Kjer se skoblja, tam lete ostružki, da! Izdajalcev ne trpimo. Saj se dobe tudi taki ljudje, ki hočejo iztakniti zaloge orožja. No, pa precej pride narednik Buschmann in gre z njimi malo za grmovje. Ampak prej še — zaletel se je, prej še jih dobe precej krepko z jermeni po kosteh.

tako dolgo, da ne morejo več migniti z jeziki.« — Obrisal si je brke. »Tu smo sami med seboj, moj mladič —«

»Če se bo pa razvedelo, potem ste opravili,« sem dejal. Zorž me je trenutek osupel pogledal. Potem je buknil v smeh. »Človek, Oton,« je rjovel, »ali si slišal? Mi, da bomo opravili?« Pomilovalno, še vedno tresoč se od smeha, mi je potrkal po prsih: »Prvič se kaj takega ne izve, ker Buschmann ne jemlje s seboj pisarjev za časnike! Drugič: če se pa kaj izve, imamo povsod naše ljudi. Kaj veš ti, kakšne zveze ima naš nadporočnik! Prav do zgoraj! Ne, nam se ne more nič zgoditi. Mi smo na sodiščih ko ljubi otroci. Vse za domovino. S tem prodremo povsod!«

»Najprvo bomo prišli zdaj na deželo,« je vpadel Oton.

»Da, prav imaš,« je dejal Zorž, »nekaj jih bo kmalu popihalo odtod. Ti se bodo po gradovih igrali skrivnice, poljske delavci z orožjem, razumeš? Radi kontrole. Oficijelno nas sme biti samo toliko in toliko mož. Toda prekleto, nedavno sem naletel na tako poveljstvo, — tisti so hoteli v resnici delati.«

»Kaj?« je Oton vprašal osupel.

»To, kar ti pravim,« je potrdil Zorž razsrjen, »delati! — Stari vojak in delo! Človek bi moral pri tem postati naravnost civilist.«

Oton je prikimal. »Naš nadporočnik bo že za to skrbel, da se bo kje razletelo.« Smejali so se in tolkli po mizi. »Če ne poka, se podelam na življenje,« se je drl Zorž.

Novi predsednik francoske republike
Doumer ob svojem prihodu v Versailles

Zavod za lepoticenje v Parizu

Na svetu je že tako, da se suče vse okoli tega, kar drugi o nas pravijo ali kar drugi o nas mislijo, nič pa ni na tem, kar je res.

Na tem načelu temelje tudi vsi zavodi za lepoticenje. Tudi v Parizu.

Med zavodi za lepoticenje so pa velike razlike. »Navadni« zavodi za lepoticenje so običajni bazarji, oziroma fabrike, kjer delajo lepoto kar v serijah, vse po enem kopitu. Zenska pride se vsede, potem se pa začne masiranje, barvanje, mazanje itd. Vse gre čisto mehnično. Ko je cela slikarija in vsega mazanja konec, je ženska podobna ženski in vse imajo enako počesane lase, vse so enako pobarvane, blede ali pa rdečkasto, in vse so enako puste in dolgočasne.

Vse drugače pa je v tistih zavodih za lepoticenje, kjer človek ne vč, kje se »znanost« neha in kje se sleparija prične ali pa obratno.

Za tak zavod je glavna stvar reklama. Kakor je za izdelavo topa potrebna luknja, okoli katere se vlije bron ali pa jeklo, tako je za »pravi« zavod za lepoticenje potrebna reklama; vse drugo pride samoposebi. Potreba je seveda v prvi vrsti ravnateljica, ki pa mora silno dobro poznati ljudi in njihove slabosti, potem pa »beauters«-i ali »lepoticarji«. Lepoticarji pa se ne imenujejo s svojim pravim imenom, ampak si pridevajo naslov »estetičnih (lepotnih) kirurgov« in zato ni čudno, da je med lepoticarji ali »beauters«-i silno dosti zdravnikov. Tudi ni čudno, da so zopet zdravniki največji sovražniki zdravnikov-lepoticarjev. Poleg »beauters«-ov pa je zaposlenih v takih zavodih še ogromno pomožnih moči: maserke, ortopedi, laboranti, kozmetiki, specialisti za obsevanje, za mazanje, za emajliranje, za barvanje itd. Specialist za lase pa se ne imenuje »coiffeur«, ampak po angleško »scientific capillarist«...

Popravljanje telesa in obraza v takem zavodu traja najmanj tri tedne, stane pa najmanj 25.000 frankov. Za ta denar se pa tudi nekaj dobi: Kožo na obrazu zlikajo in zravnajo kakor poškrabljen ovrtnik, vsak del telesa pa izboljšajo, maskirajo, retuširajo, pobarvajo itd. tako spretno, da napravijo iz nedolžnega kmečkega dekleta najbolj navihano velikomestno grešnico ali pa narobe. Kožo z vratu potegnajo nad ušesa, prsa odstranijo ali pa jih uravnajo in dvignejo, trebuh izginejo kakor kafa, debela meča pa se izpremene v »plemenitec«, vitke noge. Ustnice lakirajo, usta povečajo ali pomanjšajo, obrvi tetovirajo, tako da gre ženska vsa lakirana, tetovirana in emajlirana zopet lahko med svet.

Za svoje težavno delo pa zaslužijo taki zavodi v Parizu na leto po 2 milijardi frankov...

Zanimivo je vedeti tudi to, koga in zakaj se ženske na zgoraj opisani način lepoticijo? Za svoje može gotovo ne, ker se take porcelanaste figure niti dotakniti ne smeš, sicer razpade in se sesuje v prst in pepel. Tako ostane samo še en razlog, da namreč svoje tekmovalke in »sovražnice« jezijo. Čudno pa je, da se dajo najraje lepoticiti omožene ženske, moške pa morajo biti zadovoljni. Ker pa možem navadno razne paste ne ugajajo, se hodijo tolažiti v naravo...

Včasih so rekli: Najbolj zvesto ženo ima tisti mož, ki ne vč, da ga žena goljufa. Danes pa pravijo: Najbolj zvestega moža ima tista žena, ki ne vč, da jo mož goljufa!

Proslava 1. maja v Moskvi

Poročevalec lista »Münchener Neueste Nachrichten« opisuje proslavo 1. maja v Moskvi v glavnem tako-le:

»Proslava 1. maja ima predvsem vojaški značaj. Za veliko vojaško parado se pripravljajo cele tedne, na dvoriščih vojašnic se vadijo v paradnem korakanju, v korakanju v dolgih, ravnih vrstah, v obračanju na levo in na desno. To traja vse do »velikega dne«.

Kdor si hoče ogledati veliko parado, mora začeti kazati svoje papirje že 3 kilometre daleč

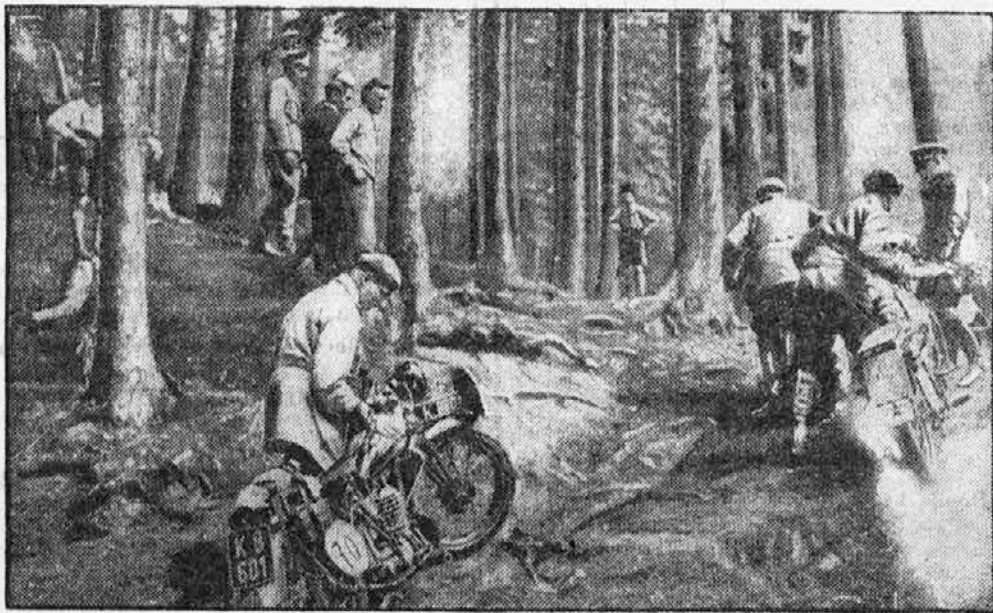
od paradnega prostora. Vse prostor je obdan od trojnega kordona straž. Vstopnice se pa ne dobe lahko, kajti na prostornem paradnem trgu bi imelo dovolj prostora še enkrat toliko ljudi. V hišah tam okoli pa morajo biti vsa okna zaprta, tako kakor je bilo to navada tudi pod carjem.

Točno ob tričetrt na devet se pojavi vojni komisar Vorošilov na konju in jezdi v galopu ob vojaških vrstah. Moskovski poveljnik javi »raport«. Po raportu jezdi Vorošilov dalje, za njim pa njegovo spremstvo.

Pred nagrobnim spomenikom Leninovem stoje boljševiški voditelji. Stalin nosi na pol vojaško obleko, prav tako tudi drugi člani vlade; samo Kalinin nosi navaden klobuk.

Takoj ob nagrobnem spomeniku Leninovem stoji tribuna za diplomate. S temi se pogovarjajo uradniki zunanjega urada, drugi nihče. To sta dva sveta.

Nato se prične defiliranje, ki traja skoro tri ure. Parada ni ravno slaba. Korak je čvrst in odločen. Vidi se pa, da hoče Mospa pri tej priliki pokazati dvoje: veliko število vojaštva in pa tehnično opremo ruske armade. Pri paradi je sodelovalo 23.000 vojakov. Pokazali so pa tudi najmodernejše ogromne tanke s topovi, topništvo na motornih vozovih, težke strojne puške in ogromna letala za metanje bomb.

Voznja z motocikli čez drn in strn

Nemški avtomobilski klub je organiziral zanimivo vožnjo z motocikli čez drn in strn preko hribovja Harz. Vožnje se je udeležilo nad 100 sportnikov.

Nemčija časti svoje letalce

V južni Ameriki sta se nedavno ponesrečila nemška letalca Plüschow in Dreblow. Trupli so v Buenos-Airesu sežgali, pepel pa so v žarah prepeljali v Berlin, kjer so pri tej priliki priredili lepo žalno svečanost.

Ljudje pa imajo nad parado prav tako veselje kakor so ga imeli nekdanj...

Novi predsednik vlade v Oldenburgu
17. maja so v nemški zvezni državi Oldenburg izvolili nov deželni zbor, za predsednika nove oldenburške vlade pa je bil izvoljen dr. Cassebohn.

Kako naj se kopamo

To vprašanje je danes zelo važno, ker stoji tik pred kopalno sezono. Na to vprašanje odgovarja dr. Reisky tako-le:

»Sem zdravnik in sem opazoval mnogo slučajev, da je neprevidno in nepremišljeno kopanje več škodovalo kakor koristilo. Vsled nepravilnega kopanja so se čutili ljudje utrjene, drugi niso mogli spati, tretje je pa minil vsak tek do jedi in vsako veselje do dela; mnogo ljubiteljev solca pa je dobilo težke opekline po koži. Ti nedostaki so dokaz, da se je treba tudi kopanja naučiti in da človek ne sme niti na solcu niti v vodi početi vsega, kar se mu ljubi.

Tisti, ki se hočejo solnčiti, naj se spočetka ne solnčijo dalje kot 5 do 10 minut. Polagoma dobo solnčenja lahko stopnjujejo do pol ure, trdni ljudje tudi na eno uro. Kako dolgo lahko zdržiš na solcu, to ti pove dobro ali slabo počutje po solnčni kopeli; če se ne počutiš dobro, je bilo solca že preveč.

Kdor pa se na solcu giblje, ta prenese solca tudi do dve uri — toda tudi v tem slučaju je merilo dobro ali slabo počutje.

Predno pa greš po solnčenju v vodo, se ohladi nekoliko v senci in šele potem se spusti v vodo. V vodi pa ne stoj mirno, ampak se začni takoj premikati in gibati; najboljši in najnaravnnejše gibanje v vodi je plavanje, ker se pri plavanju razgibljejo srce, pljuča in vse mišice.

Pazi pa pri kopanju v vodi, da ne ostaneš predolgo v nji, če je zelo mrzla! Ostani sprva v vodi le en trenutek in potem se z gibanjem (s telovadbo) zopet zgrej. Na ta način dobo ostajanja v vodi lahko polagoma precej stopnjuješ, ampak tudi tukaj je merilo dobro ali slabo počutje! Kdor pa mrzle vode ne prenese, naj rajši ne hodi vanjo, ampak si naj izbere toplejšo vodo.

Proti strupenim plinom ni sredstva

Profesor Messerli iz Lausanna je imel te dni predavanje v Zenevi o potrebi obrambe proti letalskim napadom in proti strupenim plinom.

V svojem predavanju je prof. Messerli odkrito izjavil, da je ni sile na svetu, ki bi mogla preprečiti uporabo strupenih plinov v vojni.

Kakor stvari danes stoji, je nadaljeval, lahko samo dve letali ves London tako zastrupita, da niti en človek ne ostane več živ.

Mi imamo sicer nekaj obrambnih sredstev proti strupenim plinom, toda vsa ta sredstva ne zadostujejo, ker skoro ne mine dan, da ne bi iznašli še hujših strupenih plinov kakor so ti, ki jih že poznamo.